Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 55 (1305) ♦ Субота, 23 березня 1996 року ♦ Ціна договірна

Чим би Дума не тішилась,
а уряди сусідніх держав мають дбати про партнерство

Українсько-російський Договір про дружбу, співробітництво і партнерство повністю готовий до підписання главами держав. Такого висновку обидві сторони дійшли під час першого засідання змішаної українсько-російської міжурядової комісії по співробітництву, очолюваної главами урядів України і Росії, яке відбулося 20 березня у Москві, повідомляє Укрінформ. Готовність Договору була підтверджена і протоколом, прийнятим за підсумками засідання. На ньому було розглянуто чотирнадцять найактуальніших у взаємовідносинах двох країн політичних і економічних питань. Проблем щодо Договору немає, заявив журналістам на борту літака, який взяв курс на Київ, Прем'єр-міністр України Євген Марчук. Коментуючи результати переговорів, він зазначив, що до візиту Президента РФ Бориса Єльцина в Україну основний документ підготовлено. Однак російська сторона однозначно пов'язує його з вирішенням проблеми Чорноморського флоту. Всі інші документи не потребують такого узгодження.

(Закінчення на 4-й стор.).

Аудиторія аплодувала Радам

21 березня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з слухачами Інституту підвищення кваліфікації кадрів Української Академії державного управління при Президентові України.

Основною темою виступу О. Мороза було питання «Законотворча робота Верховної Ради України». Присутні на зустрічі заступники голів районних державних адміністрацій, які відають проблемами гуманітарної політики та соціальної сфери, найперше одержали вичерпну інформацію про ситуацію, що склалася нині навколо проекту Конституції України. На думку голови парламенту, суть всіх проблем — у визначенні моделі формування громадянського суспільства в нашій державі. Іншими словами, час визначитися в кардинальному — в якому суспільстві хоче жити наш народ? Адже він єдиний має право сказати про це вирішальне слово.

—В процесі роботи над новим Основним Законом держави було допущено кілька помилок, — наголосив О. Мороз. — Зокрема, й створення інституту співголів Конституційної комісії, хоча, зрозуміло, що прийняття Конституції України — прерогатива винятково Верховної Ради.

О. Мороз упевнений, що в процесі роботи над Конституцією буде вирішено багато проблем, які сьогодні здаються складними. Зокрема, належить чітко розмежувати владні функції між Президентом та парламентом. Формування Кабінету міністрів має відбуватися за участі обох гілок влади, що сприятиме підвищенню рівня відповідальності, удосконалюватиме кадрову політику в державі. Це особливо важливе питання сьогодні для регіонів, де до влади на різних рівнях прийшли люди без відповідного досвіду керівної та політичної діяльності.

(Закінчення на 2-й стор.).

ОДНЕ з віршованих привітань, яким почасти користуються наші співвітчизники, віншуючи друзів чи знайомих, закінчується побажанням «чистої води. — і ніякої біди». І в даному разі не треба шукати якоїсь алегорії — від того, яку людина споживає воду, залежить до 60 відсотків її здоров'я. Принаймні, так стверджують ті, хто безпосередньо займається екологічними проблемами.

Весняне рівнодення ступило на обрії нашої надії. І Дніпрова течія, виборсавшись із крижаного полону, ніби шумить-промовляє вслід за відомою поетесою: «І засміялась провесінь: — Пора! — за Чорним Шляхом, за Великим Лугом...»

Пора і нам ступати цією землею впевненіше, з гідністю, з добрими сподіваннями.

Бо то наш Дніпро, бо то наша весна!

(Яку воду ми сьогодні споживаємо, чи маємо її вдосталь — читайте на 8-й стор.).

І засміялась провесінь: — Пора! — За Чорним Шляхом, за Великим Лугом...

Ми за безпеку і співробітництво

Президент України Леонід Кучма провів для представників засобів масової інформації прес-конференцію у женевському Палаці Націй, — повідомляє Укрінформ.

Нам хотілося б, наголосив Леонід Кучма, щоб ООН не послаблювала уваги до регіональної діяльності, зокрема робила більш вагомий внесок у зміцнення безпеки та розвиток співробітництва в Європі. Одним з найбільш перспективних шляхів у цьому напрямі є, на нашу думку, подальше зміцнення співпраці з ОБСЄ у справі превентивної дипломатії, врегулювання конфліктних ситуацій, сприяння торговельно-економічному співробітництву.

Тепер, коли економічні реформи в Україні набирають сили, ми особливо зацікавлені у поглибленні діяльності ООН та її спецустанов у соціально-економічній сфері, відзначив далі Леонід Кучма. Йдеться, зокрема, про створення умов для розширення фінансової та експортної підтримки процесів інтеграції України в міжнародний економічний простір. Ми вітаємо дедалі більше розуміння членами Організації проблем країн перехідного періоду, що в кінцевому рахунку сприятиме відкриттю додаткових джерел фінансування їх розвитку.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про вибори народних депутатів України»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести такі зміни і доповнення до Закону України «Про вибори народних депутатів України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 48, ст.455):

1. Статтю 48 доповнити частиною 5 такого змісту:

«5. Повторні вибори в округах, де вони двічі визнавались такими, що не відбулися, не призначаються протягом року з дня останнього голосування».

2. Частину 4 статті 49 викласти у такій редакції:

«4. Вибори депутатів замість тих, які вибули, де вони двічі визнавались такими, що не відбулися, не призначаються протягом року з дня останнього голосування».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 березня 1996 року.

У номер

● *Київ*

Терор не має національності

Як повідомив Укрінформу прес-центр МЗС України, Президент України Леонід Кучма направив листа Президентові Держави Ізраїль Езеру Вейцману, у якому, зокрема, зазначається, що злочинні терористичні акти, які сталися у Ізраїлі та внаслідок яких вбито і поранено десятки безвинних людей, викликали глибоку стурбованість і скорботу в Україні. Президент України заявив, що Україна рішуче засуджує варварські насильницькі методи, що мають за мету зірвати досягнення довгоочікуваного миру на Близькому Сході. Л.Кучма висловив також глибоке співчуття рідним і близьким жертв терористичних актів, побажав народові Ізраїлю духовних сил, витримки і віри в майбутнє в ці дні жорстоких випробувань.

Горів Нацбанк

Не встигли ще кияни оговтатися після пожежі в приміщенні Державного комітету телебачення і радіомовлення України, коли практично згоріли два поверхи, як сигнал біди пролунав з Національного банку країни. 21 березня о 14 годині у його підвальних приміщеннях виникла пожежа, яку було локалізовано пожежниками Києва через дві години.

Як повідомив голова правління НБУ Віктор Ющенко, горіло технічне приміщення площею близько 30 квадратних метрів, у якому знаходилися канцелярські приналежності. Матеріальний збиток, за його словами, мінімальний. Будинку вогонь не завдав шкоди.

На думку пожежників, загоряння могло виникнути в результаті ремонтних робіт, що велись у банку з застосуванням зварювальних апаратів.

Причини виникнення пожежі встановлюються.

● *Запоріжжя*

Новий директор «Автозазу»

41-річний Олександр Сотников, на якого покладено обов'язки голови правління відкритого акціонерного товариства «Запорізький автомобільний завод» і якого в четвер офіційно представив колективові міністр машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії Валерій Малєв, за освітою економіст. На завод прийшов 11 років тому, виявив за цей час здібності менеджера нової хвилі. Саме це, вважає Валерій Малєв, допоможе акціонерному товариству швидше здолати перехідну стадію від соціалістичної розподільчої і планової системи, яка затяглася, до жорстких ринкових умов, у найкоротші строки відновити виробництво «Таврії» і «Дан», випустити до кінця року 100 тисяч автомобілів.

● *Вінниця*

І свято, і діло

Сьогодні вінничани відзначають 52-у річницю визволення міста від німецько-фашистських загарбників. Передбачається, що традиційне свято відбудеться не тільки на землі, а й у небі. Свою майстерність над Поділлям продемонструють першокласні військові льотчики.

Цього дня керівництво міста й командування місцевої авіачастини підпишуть угоду, згідно з якою вінничани візьмуть на своє забезпечення авіаполк.

Знак біди: повінь

● *Ужгород*

Навчання як засіб боротьби зі стихією

У Перечинському районі, що на Закарпатті, закінчено планові триденні навчання з підготовки до дій в умовах надзвичайної ситуації, зокрема, весняного паводку. Відпрацьовано елементи оперативного управління органами та силами відповідних служб, причетних до цієї справи. Торік район дуже постраждав від стихії. Було вжито належних захисних заходів. За попередніми підрахунками та спостереженнями, нинішньої весни серйозної загрози для населених пунктів не передбачається. Льодохід на головних річках уже пройшов, танення снігу незначне, й рівень вод, на думку фахівців, не перевищуватиме меж.

● *Донецьк*

Становище складне, але кероване

Як повідомили з Донецької облдержадміністрації, в обласному центрі відбулася оперативна нарада, яку провів начальник штабу цивільної оборони України генерал-лейтенант В. Гречанинов. Ішлося про готовність Донеччини до «зустрічі» весняної повені. Звітували керівники відповідних обласних служб. Відзначалося, що нині область у цілому готова протистояти стихії: бажаному результатові сприяє і погода останніх днів — повільне танення снігів. Однак ще не скресла крига на більшості річок. Особливу тривогу викликають населені пункти, розташовані на півночі області. Це, зокрема, міста Краматорськ, Костянтинівка, Дружківка, Слов'янськ, Красний Лиман, котрі неодноразово відчували на собі весняну повінь. Непокоїть і шахтарський район, і... звичайно ж... узбережжя Азовського моря.

Аудиторія аплодувала Радам

(Початок на 1-й стор.).

Торкнувся О. Мороз і питань, пов'язаних з підписанням Конституційного договору. Він переконаний, що це був правильний крок, адже нам дуже важливо мати стабільне суспільство.

— Нині проект Конституції опублікований і кожен з вас може ознайомитися з ним, — сказав О. Мороз. — Україні потрібний демократичний Основний закон, щоб народ мав надійні важелі впливу на владу. Сьогодні багато положень Конституції є суперечливими.

Голова Верховної Ради упевнений, що майбутній парламент буде однопалатний.

У своєму виступі О. Мороз торкнувся також питань, пов'язаних з державним бюджетом, з реформуванням нашого суспільства і результатами цієї роботи, з власністю на землю та сучасним станом села. Особливу увагу О. Мороз звернув на соціальну політику нашої держави.

Треба зауважити, що присутні жваво реагували на виступ О. Мороза, який використовував у своїй промові рядки з творів улюблених письменників, щиро відповідав на запитання присутніх. Останні в основному стосувалися недавнього рішення Державної Думи Російської Федерації, роботи депутатів, стану культури в Україні.

Але відчувалося, що найперше хвилює лідера парламенту прийняття нової Конституції — до цього він повертався за час своєї зустрічі декілька разів. Голова Верховної Ради, як і повинно було бути, відстоював соціалістичні принципи побудови українського суспільства. Аудиторія підтримувала його в цьому, аплодуючи.

В. ГАЙЧУРСЬКИЙ.

Парламентська хроніка

Ніхто не в захопленні, але...

Денне і вечірнє засідання 21 березня

По суті Верховній Раді довелося вибирати між «погано» і «дуже погано». Передусім тому, що ні народні депутати, ні Кабінет міністрів, який спільно з Комісією Верховної Ради з питань бюджету доопрацьовував проект державного бюджету України на 1996 рік після розгляду його парламентом у першому читанні 16 лютого цього року, не були в захваті від того, що запропоновано до обговорення 21 березня. Хоча причини цього різні. Якщо парламентарії звертали свої погляди на видаткову частину, то уряд наголошував на необхідності збільшення доходів. Але і перші, і другі змушені були рахуватися з тим, що дефіцит бюджету не може перевищувати 6,2 відсотка валового внутрішнього продукту. Окрім того, 22 березня — так званий день «Ч». Бо якщо цього дня не буде затверджено бюджет, Україна втрачає шанс на поповнення бюджету за рахунок донорства світового співтовариства. А це — 910 мільйонів доларів.

Стосовно того, що пропонується в доопрацьованому проекті бюджету, як зазначив доповідач, міністр фінансів України Петро Германчук, більшість поправок комісій і народних депутатів враховано. У результаті цього доходи мали б збільшитися на 108,5 трильйона, а видатки на 146 трильйонів карбованців.

Щодо кризи неплатежів, пропонується реструктуризація заборгованості підприємств перед бюджетом шляхом надання відстрочок з платежів для виробників окремих галузей до 1 грудня цього року. Збільшуються видатки на фінансування соціально-культурних заходів, асигнування на науку, закупівлю сільськогосподарської продукції за державним контрактом, відшкодування витрат на будівництво об'єктів соціально-культурного призначення на селі, армію, СБУ, МВС тощо. Хоча збільшення це є звичайно суто умовним. У той же час майже вдвічі зменшено резервний фонд Кабміну, значно менше буде виділятися коштів на централізовані капіталовкладення тощо.

Загалом уряд запропонував затвердити державний бюджет України на 1996 рік за доходами в сумі 2 квадрильйони 390 трильйонів карбованців, за видатками в сумі 2 квадрильйони 852 трильйони 610 мільярдів карбованців, з граничним розміром дефіциту бюджету 461 трильйон 745,4 мільярда карбованців, що складає 6,2 відсотка валового внутрішнього продукту.

Зі співдоповіддю з обговорюваного питання виступив голова Комісії Верховної Ради України з питань бюджету Микола Азаров.

Кілька разів слово брав Прем'єр-міністр України Євген Марчук, який аргументовано давав роз'яснення з тих чи інших питань.

Василь ТУГЛУК.

На місцях була воля щодо зарплати. Сьогодні — держава передумала

Ранкове засідання 22 березня

Продовживши зранку, за участю урядовців на чолі з Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком, постатейне обговорення державного бюджету на 96 рік, народні депутати прийняли загалом більш як 20 статей цього документа. Одні з положень бюджету проходили, як то кажуть, гладенько, інші викликали у залі дебати. І не обов'язково це були, так би мовити, глобальні питання — часто чисто житейські. Скажімо, дебати розгорілися довкола статті 20, у якій запропоновано позбавити Ради на місцях права самостійно визначатися щодо оплати праці працівників цих органів. Доповідач М. Азаров навів як аргумент приклад, що завдяки такій можливості у Вінницькій області стало більше адміністративних працівників органів влади на місцях, аніж у Донецькій області, де населення, як відомо, у кілька разів більше. Отож, Ради на місцях позбавили їхнього колишнього права щодо оплати праці.

Дискусії розгорнулися і під час розгляду статті 21, де йдеться про запровадження нових джерел оплати праці державних службовців, котрі працюють в організаціях, що мають інші, недержавні, джерела доходів. Народні депутати спочатку не підтримали статтю, запропоновану в офіційній редакції. І лише повторного голосування вони таки погодилися з нею, тобто прийняли.

Суттєві доповнення пролунали і до статті 23-ої, яка передбачає звільнення низки військових частин та інших бюджетних органів від сплати земельного податку. Уточнюючи деякі моменти, парламентарії проголосували за те, щоб зняти податок лише з тих земельних ділянок, які підприємства, організації використовують за цільовим призначенням. А народний депутат Хмара уточнив, що організації та підприємства мають бути обов'язково українські, тобто вітчизняні, і це також було враховано.

Анатолій БЕНЬ.

Коментар тижня

Для того, щоб прийняти, треба приймати

Тиждень у Верховній Раді пройшов під знаком Конституції. І не однієї. А відразу двох — України та Автономної Республіки Крим. Держава у нас одна, а конституцій для її громадян передбачено — дві. Два закони державного устрою. Парламент України прийняв законопроект про Конституцію Автономної Республіки Крим у першому читанні.

Взагалі, поки ми тут, у центрі, з'ясовуємо, у кого скільки й яких повноважень буде, потрібен двопалатний чи однопалатний парламент і т.ін., які повноваження дати регіонам, Крим упевнено йде до... державності. Бо Конституція — це атрибут держави.

Хотілося б звернути увагу українських парламентарів на те, як заповзято їхні кримські співбрати працюють на свою державність. Конституцію-бо вони вже давно прийняли на відміну від українського старшого брата-парламенту...

А в центрі все сперечаються, за яким сценарієм приймати нову Конституцію України — урочистим чи не дуже. Політичний це захід чи юридичний. Як тлумачити представлення на спеціальному, а не пленарному засіданні або засіданні постійних комісій, проекту нової Конституції Головою Верховної Ради та Президентом, чи спричинює це якісь наслідки. Безумовно, Конституція України — багатоскладний і багатогранний документ.

Для того, щоб прийняти Конституцію, її треба приймати. Бодай пробувати це робити. Шукати компроміси, відкинути стереотипи і трішки заглянути наперед, враховувати власну історію, яку, як відомо, «неможливо читати без брому й валеріани» і творити, будувати. А в нас поки що бере гору не найкращий наш досвід: де два українці, там три гетьмани. Кожна партія вважає за свій обов'язок розробити власний проект Конституції, а не працювати для загального добра, і через парламентські групи та фракції стояти «у боротьбі за це» «до останньої краплі крові». А хтось у пориві відвертості відкрився: мовляв, готовий навіть пожертвувати своїми дітьми, аби було прийнято Конституцію, проект якої затверджено партійним з'їздом. Питається: задля чого, якщо дітьми він пожертвує? Чи не задля дітей, їх сьогодення та майбутнього створюється Конституція? Адже саме вона й має захищати права людини і громадянина, передусім. А може, для когось Конституція лише засіб задоволення власного «его», амбіцій? І все. В такому разі навряд чи можливий компроміс і 301 голос у парламенті щодо ключових положень Основного Закону. Але ж про демократію твердимо. Проте її можна буде тільки мріяти, якщо демократично обраний парламент усередині себе не зможе демократично створити Основний Закон, за яким жити всім нам.

Адже, відстоюючи парламентську республіку, відомі у Верховній Раді сили, очевидно, припускають, що він, цей парламент у парламентській республіці, буде єдинородний, єдиномислячий і, безумовно, однопартійний. Та ні.

Тиждень під знаком конституцій має змусити наших народних обранців забути про всілякі політичні пасьянси, розробки тактичних і стратегічних кроків у досягненні перемог тими чи тими силами. Переконання — це не завжди здоровий глузд. І за переконаннями однієї політичної сили не повинно жити все суспільство. Тим більше громадянське. Ні переможених, ні переможців не повинно бути. Має бути лише наполеглива, розумна, кваліфікована, я навіть сказала б — наукова робота над Законом, який називають Основним не задля красного слівця. Він таким і має бути. Основним за змістом, і за часом, і за черговістю розгляду. Інакше сценарій уже відпрацьовано. Указ, громадська думка, що принижує парламентаризм в очах виборців, і — фінал. Він може бути несподівано плачевним. Бо громадянам набридли недомовки та пристрасті навколо влади.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Постанова Президії Верховної Ради України

Про організацію попереднього розгляду проекту Конституції України

У зв'язку з передачею Комісією з опрацювання проекту Конституції України (Конституційною комісією) на розгляд Верховної Ради України проекту нової Конституції України разом із зауваженнями і пропозиціями членів Конституційної комісії та відповідно до Регламенту Верховної Ради України Президія Верховної Ради України **постановляє:**

1. Секретаріату Верховної Ради України відповідно до статті 6.2.10 Регламенту до 23 березня 1996 року надіслати проект Конституції України разом із зауваженнями і пропозиціями членів Конституційної комісії суб'єктам права законодавчої ініціативи, визначеним у статті 15 Конституційного договору між Верховною Радою України та Президентом України, і депутатським групам (фракціям) у Верховній Раді України.

2. Визначити з урахуванням компетенції постійних комісій головними комісіями по опрацюванню проекту Конституції України постійні комісії Верховної Ради України з питань правової політики і судово-правової реформи, з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування та з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Зазначеним постійним комісіям Верховної Ради України на їх спільному засіданні разом з постійною Комісією з питань бюджету відповідно до статті 6.3.1 Регламенту підготувати висновки щодо включення до порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України питання про проект Конституції України, висновки про порядок організації підготовки даного проекту до першого читання та про фінансове обгрунтування і забезпечення проекту Конституції України та подати узгоджений висновок на розгляд Президії Верховної Ради України до 26 березня 1996 року.

3. Постійним комісіям Верховної Ради України до 25 березня 1996 року подати головним комісіям, зазначеним у пункті 2 цієї Постанови, висновки відповідно до вимог частини 1 статті 6.3.1 та частини 2 статті 6.3.3 Регламенту Верховної Ради України.

При цьому встановити, що висновки щодо інших проектів Конституції України, внесених на розгляд Верховної Ради України, відповідно до частини 4 статті 6.3.3 та з урахуванням вимог частини 1 статті 6.2.13 Регламенту подаються головними комісіями після включення питання про проект Конституції України до порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ

м. Київ,
22 березня 1996 року.

Де ж поділася наша незалежність?

З відкритого листа ветеранів Вітчизняної війни, праці і Збройних Сил міста Кіровограда Голові Верховної Ради О.О.Морозу, народним депутатам України

Ми, ветерани Великої Вітчизняної війни, праці і Збройних Сил, стоїмо за суверенну, незалежну, народну Україну. Але всім нам уже відомо, що ніякої незалежності України немає. Держава наша цілком залежна від Міжнародного валютного фонду, Світового банку, країн Заходу і передусім за все від США.

Керує нашою вже напівколонією Президент Л.Д. Кучма, який не виконує своєї передвиборчої програми.

У будь-якій державі ринок організується і регулюється законами, а у нас, здається, вже й дітьми торгують. А пан Кучма ще хоче й землю продавати. Що тоді лишиться? Випрошувати милостиню на прожиття України?

До чого докерувався Президент і його команда — відомо. Україна за п'ять років керування Леонідом-І і Леонідом-II втратила свою могутність і славу як держава і стрімко летить у прірву.

В Україні вже з'явилися надто багаті і безліч бідних. 90% населення живе за межею бідності. Люди не мають за що купити їжу, ліки тощо. Помирають від виснаження і нестачі ліків.

Ми заявляємо — не вийде! Народ України за соціалістичний устрій, Радянську Соціалістичну республіку. Нам не потрібні капіталізм, двопалатний парламент, сенатори. Не потрібен Президент, який не виправдав себе в Україні. Найвищим органом законодавчої і державної влади має бути Верховна Рада, а виконавчої — Рада Міністрів України, яку формує Верховна Рада. Вся влада — Радам!

Цього вимагають люди праці — творці матеріальних і духовних цінностей. Ми хочемо жити в суспільстві, де будуть усі забезпечені, матимуть гарантовані права на працю, безплатну освіту і охорону здоров'я, забезпечену старість, дешеве житло, будуть господарями своєї держави!

Ми звертаємося до всіх народних депутатів: не допустіть прийняття конституційної монархії у вигляді президентства! Бо то горе для України і її народу.

Ми, як виборці, вимагаємо винести основні положення Конституції на Всеукраїнський референдум.

Ми — за відновлення на Україні Радянської влади, за прийняття Радянської Конституції, за народовладдя. За міцний союз робітників, селян і трудової інтелігенції.

Одночасно просимо Верховну Раду України призупинити Указ Президента про видачу сертифікатів замість вкладів, бо це — порушення прав людини. Вимагаємо повернути ветеранам індексовані вклади грішми.

Листа прийнято на зборах ветеранів війни, праці і Збройних Сил м.Кіровограда. Присутніх — 615 чоловік.

За дорученням зборів листа підписали:

Дацький В.Н., Винник О.Р., Базун В.С., Каліхов М.І., Спрежин В.В., Григоренко Я.К., Медведєва Г.П., Кравцова Л.П., Настоящий А.І., Довбиш Т.Т., Юрченко М.Б., Кожухар М.М.

P.S. Ініціали подано в листі лише українською мовою.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Ми поважаємо ветеранів і їхні думки. Навіть якщо висловлені не дуже чемно. Бо розуміємо, до чого довело людей похилого віку нинішнє життя. Та й хіба лише похилого? Але разом з тим вважаємо, що за всієї поваги до ветеранів не тільки вони мають визначати, в якій країні жити їхнім дітям і онукам. Отож хотілося б частіше чути, що каже молодь, яким вона бачить майбутнє України.

В Інституті законодавства Верховної Ради України

Це лише початок

У пошті нашої редакції багато листів про те, що в «Голосі України» не завадило б друкувати не закони про зміни того чи того нормативного акта, а весь текст акта вже зі змінами та доповненнями. Знаю, яка це нудна робота — вписувати, вклеювати зміни та доповнення до законодавчих актів. Ну гаразд уже я — юрист і це мій хрест, а як бути людям, яких цікавлять питання юриспруденції? До адвоката — дорого, до газети — не завжди дадуть відповідь.

І от успіх! Якщо враховувати весь обсяг застосовуваного в Україні законодавства — то невеликий, а якщо важливість і частоту застосування — великий.

Інститут законодавства Верховної Ради України здійснив випуск I тому збірника «Закони України», що містить офіційні тексти 55 законів і постанов про порядок набуття ними чинності, ухвалених в період з липня 1990 по червень 1991 року, з усіма змінами та доповненнями станом на 1 січня 1996 року.

Та це ще не все. Довідковий матеріал, що міститься у збірнику, — справжня знахідка для юристів. Окрім алфавітно-предметного покажчика, що його, як правило, мають солідні видання, у збірнику є галузевий, хронологічний та бібліографічний покажчики законів та декретів Кабінету міністрів України, на які є посилання у I томі збірника.

Керівник редакційної колегії збірника директор Інституту законодавства Верховної Ради України, доктор юридичних наук, академік Віталій Опришко відзначив на презентації збірника, що випуск I тому — лише початок великої роботи, яка в майбутньому стане практичною основою для підготування Зводу Законів, адже з моменту проголошення незалежності нашої держави Верховною Радою вже ухвалено близько 600 законодавчих актів.

В.Опришко також повідомив, що збірник випущено на основі самоокупності. Стараннями співробітників інституту під час видання збірника вдалося заощадити 1 млрд. крб.

Голова Верховного Суду України В.Бойко, начальник Академії внутрішніх справ України, генерал-майор міліції Я.Кондратьєв, директор Інституту держави і права НАН України, академік Ю.Шемшученко та багато інших, хто брав участь у презентації збірника, поряд з іншими позитивними характеристиками збірника, відзначали високу якість друкарських робіт, що їх провадили не якісь іноземні компанії, а наше АТ «Книга» (колишня фабрика «Жовтень»).

Радію успіхові своїх колег, проте все-таки залишається якесь почуття гіркоти. Випуск збірника, як і іншої юридичної літератури, здійснено на сподвижництві окремих людей.

Подивіться до бюджету, і ви не знайдете там видатків на видання подібних збірників. І як точно пролунали слова одного з учасників презентації про те, що коли розпочинають діяльність, пов'язану із застосуванням законодавства, до кошторису видатків вносять столи, стільці, канцтовари, але не вносять витрати на придбання правної літератури, так би мовити, інструмента роботи.

Досі більшість правників, що практикують, змушена за свої гроші купувати необхідну юридичну літературу. Адже юрист без правного інструментарію все одно, що хірург без скальпеля.

Прикро за нас, юристів, за державу прикро.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

З питань, пов'язаних з придбанням збірника «Закони України», можна звертатися до Інституту законодавства Верховної Ради України (Київ, вул. Шовковична, 4).

Розпорядження начальника управління юстиції

Про анулювання акта реєстрації Київської міської організації соціал-демократичної партії України

Міністерством юстиції України 28 лютого 1995 року зареєстровано соціал-демократичну партію України.

Відповідно до чинного законодавства, а також згідно зі статтями 19 і 24 Статуту соціал-демократичної партії України управлінням юстиції в м.Києві 27 квітня 1995 року зареєстровано Київську міську організацію соціал-демократичної партії України. Свідоцтво про реєстрацію міської організації за № 455 підписав начальник відділу легалізації громадських об'єднань.

Наказом міністра юстиції України № 2/5 від 15 січня 1996 року анульовано у реєстрі об'єднань громадян запис про реєстрацію соціал-демократичної партії України від 28 лютого 1995 року і визнано недійсним свідоцтво № 633.

З огляду на викладене і керуючись Законом України «Про об'єднання громадян».

1. Анулювати акт реєстрації Київської міської організації соціал-демократичної партії України від 27 квітня 1995 року і визнати недійсним свідоцтво про реєстрацію № 455.

2. Копії розпорядження надіслати Управлінню Національного банку України по м.Києву і Київській області для вирішення питання про закриття розрахункових рахунків, а також відділу дозвільної системи УОГП в ГУ МВС України м.Києва для вирішення питання про анулювання печатки.

3. Про визнання недійсним свідоцтва про реєстрацію Київської міської організації соціал-демократичної партії України № 455 і анулювання акта її реєстрації повідомити в засобах масової інформації.

Д.СОКУРЕНКО, начальник управління юстиції міста Києва.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про механізм застосування міри відповідальності юридичних осіб, на зберіганні яких знаходяться матеріальні ресурси державного резерву, за самовільне їх відчуження (використання, реалізацію)

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Доручити Держкомрезерву України та його територіальним органам здійснювати перевірку стану зберігання матеріальних ресурсів державного резерву в юридичних осіб, на зберіганні яких вони знаходяться (далі — відповідальні зберігачі).

Перевірка проводиться уповноваженими представниками Держкомрезерву України або його територіальних органів за участю працівників відповідального зберігача.

За результатами перевірок складаються акти, з якими обов'язково ознайомлюються керівник і головний бухгалтер відповідального зберігача, підписи яких скріплюються печаткою.

У разі відмови цих посадових осіб від підписання акта перевірки на ньому уповноваженим представником Держкомрезерву України або його територіальних органів робиться відповідний запис.

2. За виявленими фактами самовільного відчуження (використання, реалізації) матеріальних ресурсів Держкомрезерв України видає накази про застосування фінансових санкцій до відповідальних зберігачів.

Витяги з наказів та інкасові доручення (розпорядження) про списання з рахунків відповідальних зберігачів сум фінансових санкцій надсилаються установам банків, що їх обслуговують.

На підставі поданих документів установи банків протягом п'яти банківських днів у першочерговому порядку перераховують з рахунків відповідальних зберігачів до державного бюджету України кошти, що спрямовуються на фінансування державного резерву та підприємств системи державного резерву.

3. Посадові особи, з вини яких допущено самовільне відчуження (використання, реалізація) матеріальних ресурсів державного резерву, несуть матеріальну та дисциплінарну відповідальність згідно з чинним законодавством.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м.Київ,
20 лютого 1996 року.

У номер

...Мають дбати про партнерство

(Початок на 1-й стор.).

З проблеми ЧФ у Москві до суботи працюватиме відповідна підкомісія. І, можливо, у суботу нам доведеться зустрітися ще раз, але не всій комісії, а тільки тим, хто працює над проблемою ЧФ, сказав Євген Марчук. Параметри бази і статус російської частини флоту узгоджено з російською стороною. Проблема полягає в строках оренди бази чи її використання. Ця оренда має для України сенс, якщо буде укладена на термін від 10 до 25 років. Практика показує, що сторона, яка бере в експлуатацію велику інфраструктуру на термін менше 10 років, не вкладатиме нічого ні в розвиток, ні в транспортні артерії, ні в капітальне будівництво. Ми повинні дійти компромісу, а якщо не дійдемо, то питання вирішить президенти.

Прийнято рішення про активізацію роботи над угодою щодо взаєморозрахунків, продовжувала глава уряду. Остаточне рішення прийнято і щодо погашення заборгованості перед фізичними особами - резидентами України, які мають рахунки в колишніх установах Зовнішеконобанку СРСР на території України: воно здійснюватиметься російською стороною в міру вивірення розрахунків із Зовнішеконобанком міста Москви у квітні 1996 року. Однак, що стосується погашення заборгованості перед юридичними особами, сторони висловлюють різні точки зору. За підрахунками українських фахівців, юридичні особи повинні одержати компенсацію в 668 мільйонів доларів, у росіян цифра значно менша. Комісія доручила підготувати це питання на друге засідання, хоч воно не з легких.

Росіяни підтвердили готовність виконати умови міжурядового протоколу від 9 грудня 1994 року про передачу РФ Україні частини будинків і приміщень у користування для розміщення і функціонування українських закордонних представництв. Мова йде про передачу Україні 31—34 об'єктів.

Визнано обома сторонами об'єкти власності однієї країни на території іншої. У Росії таких набралося близько 30, у нас — 14.

Прийнятними є для нас і домовленості щодо погашення боргів, сказав Прем'єр-міністр, які накопичились у 1992—1993 роках.

Євген Марчук повідомив також, що досягнуто домовленостей про створення на першому етапі п'яти українсько-російських спільних транснаціональних компаній: з виробництва хімічних волокон, зернозбиральної техніки, труб великого діаметра для нафтогазової галузі, титану і титанового прокату. Для нас це вигідно, підкреслив він, оскільки Україна має на цих напрямах великі виробничі потужності.

Подія тижня

Мирослава ЛУБКОВИЧ, журналіст

Львів дає дорогу власникам

Львів став першим містом в Україні, де завершено малу приватизацію. Отже, 1326 об'єктів торгівлі, побуту та громадського харчування старовинного галицького міста мають конкретних власників. Характерно, що всі приватизаційні процеси відбувалися тут без особливих конфліктів. Цьому, на думку начальника представництва Фонду держмайна України у Львові Михайла Сірківа, сприяла співпраця представництва фонду з Львівською міськрадою та її депутатами.

Василь ТУГЛУК, «Голос України»

Резонанс тижня

«Російського дива» боятися нічого. Але й нехтувати ним не варто

У Києві...

ЩЕ ДОНЕДАВНА Дума у всіх, напевне, асоціювалася із конструктивізмом, зваженістю, неупередженістю. Але після того як вона ухвалила рішення про визнання такою, що втратила силу, постанову Верховної Ради РРФСР від 12 грудня 1991 року, якою було денонсовано Договір про утворення СРСР 1922 року, серед мовознавців, кажуть, спалахнула люта суперечка. Передусім з приводу того чи відповідає Державна Дума у російському контексті своєму змістові. До єдиної думки щодо цього науковці, начебто, ще не прийшли. Але ж на те вони й вчені, щоб сперечатися, незрозуміле інше — чому раптом почав хвилюватися світ.

Тривогу західних демократів ще можна якось пояснити. Вони бояться Союзу не як нової геополітичної одиниці, а як відродження монстра з ядерною дубинкою у руках, претензіями на супердержаву та жандармськими функціями, які радянська імперія перебрала у російської. Однак ці побоювання явно перебільшені. Бо якщо б навіть сталося малоймовірне і верхня палата підтвердила рішення нижньої, то це мало б певні політичні наслідки лише для самої Росії. Які саме?

Якщо на території Російської Федерації відновлюється СРСР, то знову легітимними стають Верховна Рада та Президент Союзу. Починає діяти Конституція СРСР, згідно положення якої ніякої Думи, як вищого законодавчого органу Росії, немає і не може бути. Тобто останнім рішенням Дума поставила під сумнів своє існування. Мало того — суб'єктами СРСР є не автономні утворення, а республіки, які мають право вільного виходу з Союзу. Отже автономіям, очевидно, надали б статус союзних республік. А якщо б так сталося, то не виключено, що чимало з них, у тому числі й Ічкерія, провели б референдуми і Росія звузилась би до розмірів колишнього Московського князівства.

Щодо України, то особи, які наділені повноваженнями виступати від імені держави, однозначно підкреслили: рішення Державної Думи РФ не породжує жодних правових наслідків для нашої держави, оскільки воно є внутрішнім актом Російської Федерації і не несе у собі юридичних наслідків для інших держав.

І в цьому немає ніякого сумніву. Адже Біловезька зустріч потрібна була передусім для Росії, оскільки Україна легітимізувала свою незалежність ще 1 грудня 1991 року. За результатами референдуму «так» суверенності нашої держави сказало 92 відсотки громадян. До речі, безпідставними є посилання представників окремих політичних сил на попередній союзний референдум, оскільки дійсними є завжди рішення останнього. Та і цифри його переконливіші.

Безперечно, особливо лякатися створеного Думою «російського дива» нічого. Однак слід мати на увазі непередбачуваність та непослідовність російських політиків, у тому числі на державному рівні. А водночас робити висновки з уроків історії і не допустити ескалації «російського дива» на територію України.

Отто ЛАЦІС, «Известия»

Зюгановці затягнули повіддя, ще не осідлавши Росію

Чого хотіла й чого досягла фракція КПРФ постановою про денонсацію Біловезької угоди

...і в Москві

ХОТІЛИ змусити забути, хто ратифікував Договір у грудні 1991-го. Досягли протилежного: виплив напівзабутий епізод: Зюганов на прохання Хасбулатова умовляв комуністів ратифікувати угоду — і вмовив. Коли тепер він стверджує, що це демократи «задурили голови нашим», то, слухаючи його, важко відкараскатися від думки, що все значно простіше: демократи налякали вас, а ви сполошилися.

Хотіли показати себе піклувальниками про зближення народів більше від Єльцина. Досягли протилежного: своїм зневаженням думки решти чотирнадцяти суб'єктів колишнього Союзу знову відштовхнули тих, хто готовий до зближення. І тим самим показали, що готові пожертвувати перспективою реальної інтеграції задля дешевого передвиборчого демонстративного жесту.

Хотіли показати себе захисниками великої тисячолітньої держави. Досягли протилежного: прийняли документ, який, якби він мав законну силу, перетворив би нинішню російську державу буквально на ніщо, з точки зору міжнародного права, з усіма практичними наслідками, що випливають з цього.

Хотіли ще раз затаврувати Єльцина як винуватця розвалу Союзу. Досягли протилежного: ще раз показали світові імперське мурло радянського бюрократа, від якого насправді відсахнулися народи колишнього СРСР у 1991 році.

Хотіли привабити виборців перспективою чудових звершень, що чекають на Росію в разі перемоги Зюганова на президентських виборах. Досягли протилежного: показали, що їхню політику визначає не розуміння реальностей сьогодення й майбуття, а лише небезпечна своєю безпорадністю ностальгія за безповоротним минулим. Незрозуміло тільки, навіщо за такого підходу обмежуватися переписуванням історичних фактів лише чотирирічної давності. Ніщо не заважало заодно оголосити, наприклад, юридичні наслідки поразки Русі в битві на Калці такими, що втратили силу.

Хотіли зупинити Єльцина, який помітно набирає очок у передвиборчій гонці. Досягли протилежного: зробили йому подарунок.

Це перший великий політичний акт прокомуністичної більшості нинішньої Думи після розсадження по кріслах і дрібних пристрільних маневрів. Крок, до якого готувалися не поспішаючи, обіцяючи його ще в грудні і здійснивши тільки в березні. Чому ж він виявився таким невдалим у всіх відношеннях? Не передбачили навіть єхидного коментаря, що напрошувався, з приводу їхньої відомої нелюбові до Горбачова: адже за логікою своєї постанови вони зобов'язані тут-таки присягати на вірність президентові СРСР.

Дехто з коментаторів висловлює припущення про тонкі маневри проти Єльцина. А мені чомусь пригадується безсмертна комедія Грибоєдова, ота атестація ділових якостей Молчаліна, що її дав визнаний авторитет у питаннях верхової їзди полковник Скалозуб:

Поводья затянул,
Ну, жалкий же ездок.

Ділові здібності нинішніх лідерів КПРФ надзвичайно наочно виявилися в цьому епізоді, що показав їхню безмежну політичну безпорадність. Стало очевидно, що на управління величезною країною в її скрутний час претендують люди, які нічим, окрім політичної балаканини, займатися не можуть, бо ніколи в житті не відповідали ні за яку практичну справу. Коли в сідло сідають люди, які тільки й уміють, що затягувати повіддя, чекай лиха.

(«Известия», 19 березня ц.р.).

Надія БЕДРИЧУК, «Голос України»

Не Христофор Колумб, але відкрив... Україну

Візит тижня

УСЬОГО шість годин у Києві перебував з офіційним візитом державний секретар Сполучених Штатів Америки Уоррен Крістофер. Усього шість годин, а результати візиту високоповажного гостя важко переоцінити.

Зустрічі Уоррена Крістофера з Головою Верховної Ради Олександром Морозом, Президентом Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком та міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком офіційно називалися «продовженням регулярного україно-американського політичного діалогу». Але за змістом розмова, на жаль, була дещо однобічною: прохань від Києва звучало більше, ніж пропозицій зі сторони Вашингтона.

Україна в черговий раз оголила рану — економічну кризу. У відповідь Сполучені Штати вустами свого держсекретаря пообіцяли й надалі фінансувати «лікування», хоча вже нині Україна стоїть на першому місці в СНД за обсягами виділених їй Америкою коштів. Проте бездумно викидати гроші США відмовилися, і економічна допомога відтепер буде тільки адресною.

Олександр Мороз, правда, сказав, що «нам не так потрібна фінансова підтримка, як взаємовигідне співробітництво». Безумовно, бути рівноправним партнером із супердержавою — непогана перспектива. Але тільки перспектива і то оглядаючись на бажання США.

Більш реальним уявляється не економічне, а політичне співробітництво. Тут Україна дедалі більше відіграє не другорядну роль. По-перше, Сполучені Штати, чиїм девізом завжди було «Закріпитися усюди і надовго!», планують збільшувати свій вплив на СНД. Але яким чином? Зрозуміло, не через Росію. Адже припинення «холодної війни» ще не означає кінець боротьби РФ та США за першість у світі. За будь-яким сигналом (наприклад, розширення НАТО), супердержави знову візьмуться за сокиру війни. В такій ситуації надзвичайно важливою стане позиція України — великої за площею країни, не обтяженої внутрішніми військовими конфліктами, у розумних межах пов'язаної з Росією, але залежної від західної допомоги та здатної політично протистояти Москві.

Та й реакція Києва на рішення Держдуми РФ про денонсацію Біловезьких угод справила на держсекретаря США відповідне враження, і він ще раз заявив про підтримку територіальної цілісності та суверенітету нашої держави.

Здається, під час приїзду Уоррена Крістофера нам вдалося провести розумний діалог: Київ звернувся до Вашингтона з конкретною пропозицією про допомогу вступити у ГАТТ та Асоціацію вільної торгівлі, не забути про серйозні «чорнобильські» проблеми на зустрічі членів «великої сімки» у Москві, врахувати інтереси України при розширенні НАТО на схід.

Можливо, США і не виконає цих «завдань». Але, зустрічаючись у Празі з міністрами закордонних справ східноєвропейських країн, що бажають вступити до Північно-Атлантичного альянсу, Уоррен Крістофер вже буде знати, як «чеські рішення» ускладнять чи поліпшать українсько-американські відносини. Принаймі, пам'ятатиме про них.

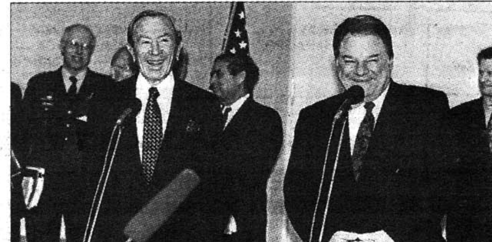

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

Леонід БРОВЧЕНКО, «Голос України»

Коментар тижня

Процес пішов. Але побоювання залишаються

СЕРЕДИНА березня характеризувалася сплеском інвестиційної активності в Україні. Та проявилося це не в різкому збільшенні іноземного інвестування, а у проведенні різних конференцій і форумів, «круглих столів» та інших подібних заходів. Так, зокрема, у Віденському міжнародному центрі відбувся форум «Інвестиційні проекти в Україні». Він проходив під егідою ЮНІДО. На розгляд учасників було представлено 69 проектів від різних галузей промисловості нашої держави. Майже одночасно у Києві, в готелі «Київська Русь», пройшла міжнародна конференція «Інвестиції в Україну '96»...

Загальний обсяг прямих інвестицій, що фактично надійшли в Україну, починаючи з 1992 року, за станом на 1.01.96 становить близько 750 млн. доларів США. Тільки торік капітал нерезидента в Україні зріс на 266,5 млн. доларів. Хоча загальний обсяг необхідних іноземних інвестицій в економіку нашої держави порядку 40 млрд. доларів США. Бажане з реальним, як бачимо, дуже різняться. Проте тенденції зростання обсягу прямих інвестицій вже простежуються, тільки дещо уповільненими темпами. Найбільший інтерес в іноземних інвесторів викликають такі галузі економіки нашої держави, як внутрішня торгівля (17,8 % до загальних обсягів інвестицій), машинобудування та металообробка (14,7 %), харчова промисловість (13,7 %), зовнішня торгівля (9,7 %).

А постановою уряду № 384 від 1 червня 1995 р. визначено такі першочергові напрями пріоритетного інвестування: розвиток паливно-енергетичного комплексу і впровадження енерго- та ресурсозберігних технологій; соціальна сфера, розширення і нарощування обсягів виробництва товарів широкого вжитку та послуг для населення, а також конкурентоспроможної продукції, що поставляється на експорт; розвиток агропромислового комплексу; прискорення розвитку медичної та мікробіологічної промисловості; подолання наслідків Чорнобильської катастрофи.

Слід відзначити позитивний вплив на залучення іноземних інвестицій, співробітництво та міжнародну допомогу Україні з боку МВФ і міжнародних організацій. Україною та Світовим банком підписано дві угоди про надання позики в галузі енергетики та насінництва. Перший проект передбачає технічне переоснащення гідроелектростанцій уздовж Дніпра та вдосконалення системи регулювання частоти і мережі диспетчерського зв'язку. Другим проектом передбачається надання позики та інвестицій на обладнання для трьох заводів з виробництва насіння в Тростянці, Запоріжжі та Одесі.

Ефективність використання західних інвестицій, зростання їх обсягу значною мірою залежать від успішного проведення ринкових реформ. В країну, де вітчизняний інвестор практично не вкладає кошти у розвиток виробництва, не піде й іноземний капітал. П'ять років тому нам здавалося, що досить лише прочинити двері — і валюта рине в країну. Тим більше, що Декретом Кабміну «Про режим іноземного інвестування» іноземцям надавалися значні пільги.

Але серйозного інвестора насамперед приваблюють не пільги, а стабільність у країні. Як економічна, так і політична. Хоча становище у нашій державі, попри все, поліпшується, та не настільки, щоб у це повірили інвестори. Чехарда у законотворчості триває. За чотири останніх роки вже прийнято два документи про режим іноземного інвестування. Готується третій. А щодо змін у податковому законодавстві, то за ними і встежити важко, бо вносяться по кілька разів на рік.

У червні в Києві під егідою Світового банку відбудеться ще один інвестиційний форум. Нами все-таки цікавляться. Хоча й побоюються. Допоможімо ж іноземцям подолати цей бар'єр. Як? Не розмовами, звичайно, а ділом, реформами на практиці.

Акція тижня

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Надії нашої оркестрик

В Одесі з ініціативи обласної Ради миру проведено «круглий стіл» на тему «Стабільність і злагода в Україні: тривоги та надії», учасниками якого стали активісти миротворчої діяльності, науковці, представники громадських організацій та рухів, армії, православної церкви, засобів масової інформації. В ході дискусії, що розгорнулася, учасники зібрання висловлювали стурбованість з приводу соціально-політичної напруженості в Україні й регіоні, аналізували її причини, пропонували шляхи поліпшення ситуації. Ось кілька характерних висловлювань:

Віктор Коровкін, науковець: Не здолаємо економічної кризи — не усунемо головний чинник дестабілізації. Нам пропонують із Заходу близько трьох десятків сценаріїв реформ, та маємо віднайти передусім власний. І основне — якнайскоріш домогтися структурної перебудови економіки. А надії на поліпшення справ, позитивні тенденції є: ми адаптувалися до умов, що склалися, йдуть пошуки виходу з кризи самими виробничниками, посилюється роль державних структур у проведенні реформ.

Марат Базоєв, письменник: Нерідко спостерігаємо, як певні кола, аби відвернути увагу людей від їхніх насущних проблем, вишукують ворогів — держави, нації. Я осетин за національністю, а тому мені особливо боляче спостерігати війну, що триває на Північному Кавказі. Пожежа у сусіда може перекинутися і на твою домівку, коли будеш байдужим. Ми, представники громадськості, не повинні боятися говорити правду, висловлювати свій протест проти нацьковування одного народу на другий, однієї національності — на іншу.

Микола Васильченко, генерал-лейтенант: Здорова армія — на користь стабільності, хвора — навпаки. Слова «здорова» і «хвора» я вживаю не тільки в переносному, а й у прямому значенні. Хіба не потрапляє, бува, у нас зброя до рук наркоманів, алкоголіків, людей з психічними розладами? А результати — відомі. Маємо відродити традицію, за якою служба в армії, захист Батьківщини — священний обов'язок кожного. Кожного! Бо ж, трапляється, ті, хто має гроші, просто відкупляються від служби.

Учасники «круглого столу» вирішили ініціювати зустріч із керівниками області та міста, аби спільно обговорити проблеми стабілізації й злагоди в регіоні, а також прийняли звернення до всіх людей доброї волі з закликом робити все можливе, аби об'єднати зусилля владних структур, політичних партій і рухів, представників різних конфесій для досягнення довір'я і співробітництва в інтересах усього народу й побудови мирної незалежної України.

Анонс тижня

Євген ШМАГЛІЙ, журналіст

Де взяти гроші для Чорнобиля?

ПРОТЯГОМ останніх чотирьох років обсяги фінансування на чорнобильські програми у п'ять разів перевищували затрати на культурні потреби й охорону здоров'я у нашій державі. Ось і в бюджет на 1996 рік для ліквідації наслідків найбільшої аварії XX століття закладено чималу суму — 170 трильйонів карбованців.

Але і ці величезні гроші — лише маленька дещиця від коштів, потрібних для того, щоби більшменш пристойно позбутися відчутних наслідків для нашого народу (та й не тільки для нього) чорнобильської біди. За приблизними підрахунками фахівців, потрібно близько сотні мільярдів американських доларів.

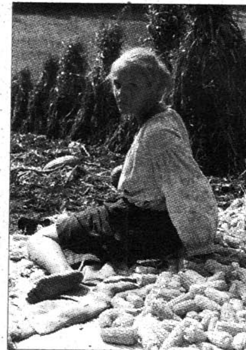
Нам такі казково великі гроші навіть наснитися не можуть. Не під силу звалити на свої плечі такий фінансовий тягар не лише Україні, яка переживає глибоку економічну кризу, а й будь-якій економічно сильній країні.

Як бути? Вітчизняні й зарубіжні аналітики дедалі частіше стверджують, що розв'язання цієї надзвичайно складної проблеми неможливе без суто економічного підходу до неї. Тобто треба братися за великі інженерно-технічні й соціально-економічні проекти, залучаючи як вітчизняний, так і зарубіжний капітал.

Власне про це вирішили ще раз нагадати організатори міжнародної науково-практичної конференції «Економіка і Чорнобиль-96», яку спільними зусиллями мають намір провести 23—26 квітня ц.р. Національна Академія наук, Космічне агентство України, Інститут ендокринології та обміну речовин, міжнародна корпорація «Bondtech» Чорнобильська АЕС, асоціація «Сервіспроматом», фірма «АКСОН» та інші. Мета конференції — широко обговорити проблеми, пов'язані з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи в контексті загальноекономічних, екологічних, фінансових, соціальних, політичних та інших проблем нашого життя. Рекомендації цього поважного наукового зібрання, як сподіваються його організатори, мають бути зорієнтовані передусім на оздоровлення української економіки в цілому. Що й допоможе створити реальні передумови для ефективного розв'язання вузла чорнобильських проблем.

Не дати згаснути міжнародному зацікавленню до найбільшої трагедії XX віку в мирних умовах покликана ціла низка заходів під назвою «Економіка і Чорнобиль -96». Опісля конференції буде влаштована виставка під такою самою назвою, автокараван шляхами Росії, Білорусі та України і нарешті — круїз по Дніпру: з Києва до Чорного моря. І далі Дунаєм — до багатьох країн Європи.

Ольга ГУТВАРЄВА, «Голос України»

Ляпас, що спізнився на півстоліття

Фільм тижня

Фільм режисера Григорія Кохана «Страчені світанки» — єдиний, вітчизняний віднятий торік на кіностудії імені Довженка. Глядач давно чекав на таку замальовку життя в ескізах, як у цій стрічці, на таку конкретику.

Правда про криваві події у Західній Україні повоєнних сорокових жорстока, але ні автори, ні актори нікого не засуджують. Лише чобіт, який топче сорочку, куля, що вбиває дитину — все це начебто промовляє: щось у житті ми робимо не так. І як сказав один з героїв: життя це — навчання, це світло...

За словами сценариста фільму Григорія Штоня, це — одна з перших кінострічок народного та реалістичного кіно, яка дала відчутного ляпаса тоталітарному мисленню. І хоча у картині нема конкретних суджень, залишилося багато заторкнутих струн, що продовжують бриніти. І ця мелодія ніколи не скінчиться.

На знімку: кадр з фільму «Страчені світанки».

Книга тижня

Наталя ЯРЕМЕНКО, Вікторія ЛИТВИН, «Голос України»

Грушевський як творець історії

Недарма кажуть, що все належить історії, а люди своїм життям, своїм внеском у скарбницю української культури творять собі пам'ятники, яких не в змозі стерти руйнівні хвилі часу. До таких велетів українського національного духу, безперечно, належить і перший Президент України, видатний учений, громадський діяч, мовознавець М. Грушевський. Протягом життя він написав близько двох тисяч праць, кожна з них — справжній науковий трактат і своєрідна пам'ятка української літератури. Найвищого громадського резонансу викликало видання двох його найважливіших праць «Історії української літератури» в 5 томах і «Історії України- Руси», яку, безперечно, можна назвати працею всього його життя.

В «Історії України-Руси» М. Грушевський довів, що український народ жив і творив, спираючись на свою національну ідею — ідею національної незалежності. І от через 130 років від дня народження видатного вченого, педагога і публіциста світ побачив VIII том накладом 25 тис. примірників. З цієї нагоди 19 березня у Будинку вчителя відбулася презентація перевиданих томів, публікація яких стала можливою завдяки українознавчим центрам Заходу, Інституту української археології, Міжнародному благодійному фонду ім. М. Грушевського, численним фондам, банкам і приватним особам.

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ-РУСИ
VIII
РОКИ 1626-1650

На презентації монографії виступили відомі вчені П. Сохань, М. Жулинський, Л. Решодько та інші, а також шанувальники творчості громадського діяча. Промовці натхненно розповідали про це видання та його світове значення не тільки для сучасників, а й для нащадків, а також висловили надію на якнайшвидше видання ще двох томів, і XI — додатково.

Знання свого минулого є ознакою шани до свого народу. Але цю спрагу до знань століттями знищували ненависники української соборності. Тож вихід у світ праці Грушевського «Історія України-Руси» справді набув історичного значення. Бо наявність писемної історії України стане запорукою великого славетного майбуття народу, який вартий того.

Самим на себе заробити

прагнуть у Збаразькому районі, що на Тернопільщині

Життя Рад

Збаразький район передусім тримається на сільськогосподарському виробництві. Адже 70 відсотків населення так чи інакше зв'язані з сільським господарством: вирощують хліб і цукрові буряки, доглядають худобу, працюють у садах або на овочевих плантаціях. Та й декілька великих заводів, розташованих на території району: цукровий, спиртовий, сироварний, продовольчих товарів, — також здебільшого переробляють сільськогосподарську продукцію. Всі вони, окрім «Кванторa», який раніше належав до могутньої «оборонки», працюють у нормальному режимі, до того ж нарощують випуск продукції. Торік темпи збільшення випуску промислової продукції становили загалом у районі 150 відсотків, що є найліпшим показником в області. Отже, великих проблем з формуванням місцевого бюджету в районі не повинні мати? Власне, з такого запитання і почалася наша розмова з головою Збаразької Ради, главою райдержадміністрації Степаном БІСКУПОМ.

—Торік так не вийшло, — каже Степан Іванович, — бо лише у червні ми побачили більш-менш конкретні обриси цього бюджету. Та ще й 132 мільярди карбованців «недобрали» через помилкове планування, зокрема від запланованої приватизації тепличного комбінату, чого так і не сталося. До речі, ми чи не єдиний район в області, який лише 40 відсотків податків на додану вартість залишає собі, а решту — віддає в область, що також негативно позначається на місцевому бюджеті. І все ж таки зарплату за минулий рік ми виплатили всім «бюджетникам». Певна річ, це сталося завдяки стабільній роботі наших промислових підприємств, які не розгубилися у доволі складній економічній ситуації.

—Чого не скажеш про завод «Квантор», де темпи зростання виробництва становили лише...37 відсотків у порівнянні з 1994 роком.

—Там треба міняти технологію, освоювати випуск нових видів продукції. Без солідних інвестицій цього зробити неможливо. Отож і колектив скоротився більш як удвоє, а ті працівники, що зосталися, тепер перебувають в неоплачуваній відпустці. Ситуація, справді, нелегка, але є надія, що підприємство все ж таки вийде із цього зачарованого кола.

—Весна ступила на наш поріг. Яка ситуація на селі? Чи готові селяни розпочинати весняно-польові роботи?

—Так, готові. Ми заздалегідь подбали про запасні частини до техніки, про пальне, насіння, добрива... Звісно, все має не такий вигляд, як того хотілося б, а хто сьогодні може цим похвалитися? Але ниву свою обробимо, засіємо, як і належить господарям.

Торік ми провели роздержавлення і паювання землі. Але люди із селянських спілок майже не виходять зі своїм паєм — тримаються купи. Бо з нинішніми цінами і податками мати окреме господарство, тобто фермерувати, доволі тяжко, а то й неможливо.

Окрім того, наші переробні заводи — і цукровий, і спиртовий, і сироварний — працюють у тісній супрязі з працівниками села, допомагають один одному чим тільки можуть. І до того не треба нікого силувати — люди самі зрозуміли, що вийти з економічної скрути, побороти її вони зможуть лише спільними зусиллями.

Інша річ, що нелегко це дається. Для того, щоби мати пальне, насіння, запчастини, мусимо продавати худобу — ось чому в районі зменшилося поголів'я. Правда, на виробництві молока це майже не позначилося, а ось з м'ясом справи треба поправляти.

—Посіви під цукрові буряки також зменшили?

—Ні, нам вдалося цього уникнути. Мало того, збільшуємо їх рік у рік. Зокрема, цієї весни плануємо посіяти цукристі на семи тисячах гектарів. Це на 800 гектарів більше, ніж мали торік.

Цукор — це для нас тверда валюта. І хто має його вдосталь, той почувається значно впевненіше. Скажімо, селянська спілка «Поділля», де головує Микола Багнуш, має щосезону понад тисячу тонн цукру. Окрім того, щодоби стрижчани продають державі сім тонн молока — вирученої за нього грошей вистачає для денної оплати всіх працівників спілки. Та біда в тому, що далеко не завжди з селянами вчасно розплачуються за куплену продукцію.

А загалом район протягом доби виробляє до 50 тонн молока, яке переробляємо в основному на тверді сири і вершкове масло.

—А як зі збутом?

—Шукаємо покупців. Здебільшого в Києві, Донецьку, в інших великих промислових центрах.

—Сьогодні нелегко багатьом, та особливо сутужно доводиться пенсіонерам, інвалідам — тим, хто сам не може дати собі ради. А пенсії, як ми знаємо, доволі скромні.

—Чим тільки можемо — допомагаємо цим людям. Саме для них ми відкрили два спеціалізовані магазини у Збаражі й Вишнівці, куди завозимо продукти з селянських спілок і підприємств району — за низькими цінами. Ось, скажімо, недавно Збаразький цукровий завод (директор — Андрій Дмитраш) виділив для пенсіонерів та інвалідів 15 тонн цукру за найнижчою можливою ціною. Завозимо туди крупи, борошно, жири, молочні продукти... Щотижня кожній знедоленій людині відпускаємо безоплатно по дві буханці хліба.

Відкрили ми і благодійні їдальні, де 24 чоловіки мають змогу щодня безоплатно пообідати. А відшкодовуємо затрати в районному центрі за рахунок спиртового заводу, а у селищі Вишнівець — за рахунок відгодівельного підприємства.

Створено і позабюджетний фонд райдержадміністрації, з якого видаємо одноразові допомоги. Звісно, тим, хто їх найбільше потребує. Таким чином уже використано понад півтора мільярда карбованців.

—Останнім часом з'явилися пам'ятники Івану Франкові і Дмитру Клячківському у Збаражі, Тарасу Шевченкові — у Вишнівці. Триває реставрація стародавнього замку в райцентрі. Де берете кошти для цього?

—Особистості, про яких ви згадали, так чи інакше зв'язані з нашим краєм. Так, Тарас Шевченко бував у Вишнівці 1846 року по дорозі до Почаєва, навідувався до Збаража й Іван Франко. До речі, історія, що лягла в основу його оповідання «Свинська конституція», взята з тодішнього життя наших теренів. Тут, у Збаражі, виріс і вчився в гімназії Дмитро Клячківський («Клим Савур») — командир «УПА-Північ», який героїчно загинув у бою з військами НКВС на початку 1945 року. Всі ці пам'ятники споруджено за рахунок різних пожертвувань. А ось реставрація архітектурного заповідника «Збаразький замок» здійснюється з державних асигнувань.

Люди мають знати свою історію, своїх духовних провідників, своїх героїв. Бо інакше ми не станемо нацією з високою національною свідомістю. Яка вміє себе поважати й інших своїми кроками, своїми діями спонукає до цього.

Розмову вів Роман ВАТРИЧ.
Фото Леоніда ПАВЛЮКА.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Приречене не покоління, а держава.

Якщо її молода поросль позбавлена змоги належно оволодівати вкрай потрібними знаннями

Освіта

Що сьогодні може хвилювати ректора технічного університету чи директора профтехучилища? Здається, єдине: як вижити, зберегти колектив... А ось ректор Дніпропетровського університету залізничного транспорту Віктор Каблуков і директор ПТУ N 58 Володимир Шевченко побажали зустрітися з нашим кореспондентом, щоби поділитися своїми переживаннями про майбутній кадрово-інтелектуальний потенціал України. Якщо багато чого тепер руйнується чи занепадає, то, на їхню думку, є лише одне, чого потім швидко неможливо поновити — освічене, грамотне покоління людей, здатних на високому рівні, творчо й кваліфіковано працювати на сучасному виробництві.

У цьому зв'язку часто пригадують досвід повоєнної Японії, яка зуміла швидко виборсатися з нестатків і біди. А завдяки тому, що не шкодувала коштів на освіту й виплекала покоління допитливих та кмітливих «електроників», за лічені роки й здійснила диво в економіці та науково-технічному прогресі. Хоча дніпропетровський ректор Віктор Каблуков не схильний посилатися виключно на зарубіжну практику. Віктор Агапійович, який уже чверть століття очолює вуз, нагадує, що свого часу і в нас, в Україні, було нагромаджено неабиякий досвід. Директор Володимир Шевченко також засвідчує: далеко не все було погано в тому, що мали в царині профорієнтації та підготовки молодої зміни для будь-якої сфери діяльності. Може, забагато експериментували, може, що й надмір формалізму та заорганізованості мали, але бажані результати були — і це поза сумнівом.

З нагромадженого раніше досвіду та традицій, власне, і народився задум створити справжній комплекс для підготовки висококваліфікованих кадрів залізничників, що кілька років тому й заходилися втілювати Володимир Шевченко і Віктор Каблуков зі своїми суміжними колективами. Останній, до речі, стверджує: багаторічні спостереження підказали потребу здійснювати профорієнтацію і особливо грунтовну профпідготовку змалку — ще з дитсадків і, звичайно, шкіл. Колишній Дніпропетровський інститут інженерів залізничного транспорту, а нині технічний університет, раніше спирався на мережу так званих залізничних загальноосвітніх шкіл та ПТУ, а на великих залізничних вузлах мав свої центри довузівської підготовки молоді. Саме завдяки цьому і профтехучилище Володимира Шевченка давно спростувало сумнівну славу «бурси», перетворившись, по суті, на професійно-ремісничну гімназію чи й коледж. Воно аж ніяк не підбирало тих невдах, яким не таланило потрапити у вищі чи середні спеціальні навчальні заклади, а заздалегідь готувало для себе контингент учнів у школах і навіть у віддачу дитсадках, відкриваючи потім для найобдарованіших доступ у технікуми й інститути.

І не треба думати, наче все це — той самий формалізм, котрим ми були ситі по зав'язку. Просто, з одного боку, ми раптом фатально стали далекими від усього цього, наче Україні уже ніколи не знадобляться бездоганні інженери і техніки, а з другого, недоцільною або не хочемо знати, що у світі саме так і готують фахівців для виробництва. І що тут треба сказати з цього приводу: мова йде, по суті, про рівень усебічної і професійної освіти набагато вищий і різноманітніший, справді сучасніший, ніж той, який ми мали до недавніх пір. Дніпропетровці заснували комплекс, який забезпечує гармонійний розвиток дітей дошкільного віку, тим паче — учнів у школах ПТУ та технікумах, коли технічний університет одержує уже зрілих, свідомих свого професійного обов'язку студентів. А головне — готових оволодівати глибшими знаннями і складнішими науками.

Практично це має такий вигляд. Учителі загальноосвітніх шкіл, методично працюють з вихователями й вихованцями дитсадків, а викладачі ПТУ і залізничного технікуму — з учнями в школах. Нарешті професори й доценти університету — в ПТУ і технікумі. Вони ведуть спецкурси, факультативи і студії, не кажучи вже про уроки за розкладом з поглибленим вивченням провідних предметів і дисциплін. Отже, напрацьовано єдину, швидше наскрізну, програму, яка збагачує інтелект і духовний світ дітей та підлітків, формує їхні захоплення й уподобання, осмислений потяг до потреби постійно самоудосконалюватися — аж до вибору професії чи спеціальності. Випускникам ПТУ чи технікуму, котрі успішно складають випускні іспити у присутності викладачів технічного університету, потім уже не треба складати вступні до вузу — вони відразу стають студентами.

Таки вдалося Дніпропетровському університету залізничного транспорту, акумулювавши зустрічні ідеї й задуми шкільних учителів та викладачів і майстрів ПТУ, забезпечити надійну підготовку не посередніх, а достоту кваліфікованих кадрів з потягом до творчості й пошуку. Хоча Віктор Каблуков і скромно зауважує, що вони тільки на початковому етапі реалізації своєї мети, а Володимир Шевченко — що «лише вимальовується модель» бажаних професійно-технічних ліцеїв і коледжів, в яких поетапно добиратимуть молодих людей для здобуття освіти прийнятного для них рівня. Але обидва мої співрозмовники переконані: їхній перший і поки що єдиний в Україні комплекс підготовки інженерно-конструкторських кадрів — добрий взірець, щоб такі територіально створювати і для інших галузей економіки та матеріального виробництва. Приміром, для металургії, машинобудування, гірничої справи, аграрного сектора. Для цього є всі умови й підстави, там і тут забезпечені багатющою попередньою практикою. Нехтувати, розкидатися нею ніяк не можна, навіть небезпечно.

А що ж насправді відбувається? Відсутність належного державного фінансування, по суті, зводить зусилля та прагнення дніпропетровців нанівець. Під системністю у поетапній підготовці кадрів «зрадливо» провалюється грунт, ще трохи — і від неї й сліду не зостанеться.

Не знаємо, можливо, хтось і справді сподівається, що платна освіта все порятує і поверне на свої місця. Та сьогодні вона через суцільну бідність населення вочевидь нереальна, а завтра — уже не буде потрібна. Адже тим часом втратимо до цурки все і всіх, що та хто цю освіту здатен забезпечувати. Це, мабуть, найстрашніше, що в нас тепер відбувається — ціле покоління підлітків і молоді спровоковане, якщо хочете, силоміць змушене не про інтелект і професійні здібності дбати, а про те, як легко й спритно стати «бізнесменом» та заробляти «бабки-бакси». Наче знання нам уже й не потрібні. Наче не інтелект насправді і годує людство і веде його вперед.

Хоч би який пошматований, латаний-перелатаний був наш бюджет, але насамперед у ньому маємо знайти кошти на освіту — ось у чому річ. Ось про що мало не волають у Дніпропетровську і досвідчений ректор Віктор Каблуков, і не менш досвідчений директор ПТУ Володимир Шевченко, звертаючи увагу на те непересічне й потужне, чим володіємо й мусимо розумно розпорядитися. Ми тепер зобов'язані нарешті збагнути, що є цінності неперехідні й очевидні. Тим часом втрачати можна все, крім інтелектуального потенціалу молодого покоління. Бо тоді ми справді станемо приреченими.

Дніпропетровськ.

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

Журналістське розслідування

ХВОРОБА БОЙКАЧОВА,

або Як заробляють матеріальні й політичні дивіденди

У тому, що голова міського об'єднання Всеукраїнської спілки робітників М. Бойкачов хворий, у мене немає й тіні сумніву. Цей факт не раз засвідчений лікарями, довідками, які він мені показав. Але про те, що Микола Григорович останнім часом перебуває у полі зору не тільки медиків, свідчить хоча б такий промовистий документ:

«АКТ

12 вересня 1995 р. м. Чернігів

Ми, що нижче підписалися, підтверджуємо, що 5.08.95 року під час відпочинку на річці Десні при святкуванні Дня залізничника, у дощову, прохолодну погоду Бойкачов М. Г. перебував роздягнутим (в самих плавках) протягом довгого часу, стояв на сирій землі, спостерігав за грою у волейбол. На теплоході під час ритмічних танців проявляв гнучкість, посилену рухливість, піднімав і кружляв довкруж себе жінок.

В. Кучинська, Л. Осипенко, В. Колесникова, Л. Апостол, О. Чугунова, А. Лисенко».

Як мовиться, і на здоров'я! Який же тут кримінал — піднімати жінок? Хоч як крути, вищенаведене — мов з новітньої інформації-доповідної відповідній спецслужбі. Однак усе багато простіше.

— Микола Григорович, — каже начальник локомотивного депо станції Чернігів Д. Лисенко, — перед цим приголомшив нас документом, що він втратив працездатність, тож локомотивне депо має йому відшкодувати збитки «у вигляді одноразової допомоги, щомісячної виплати втраченого заробітку». Також він написав заяву з проханням «виплатити за заподіяння моральних збитків» суму в розмірі 200 мінімальних зарплат. У нас сьогодні машиністи отримують по 25—30 мільйонів карбованців. Отже, уявляєте, які кошти має відривати від себе колектив, аби щомісяця віддавати борги Бойкачову через його «втрачену працездатність»?

Сума, звичайно, не те що кругленька, а справді карколомна. Але ж якщо хвороба тяжка й зумовлена умовами праці, то адміністрація згідно з буквою закону мусить іти назустріч потерпілому. Ось тут саме і розгорілися в колективі пристрасті...

У цьому зв'язку за наказом головного лікаря санепідемстанції Дарницької локомотивної дільниці Південно-Західної залізниці В. Гейца створено комісію для розслідування випадку профзахворювання Бойкачова. На її першому засіданні сенсаційно пролунали слова виробничого лікаря Петра Карасьова:

— Я довгий час знайомий з Миколою Бойкачовим як з людиною і пацієнтом. Знаю його і по роботі майстром СПТУ-5, по спільному відпочинку в Хмільнику. Бойкачов ніколи до мене як виробничого лікаря зі скаргами щодо радикуліту, остеохондрозу не звертався. Я вважаю його практично здоровим, тому медкомісії і пропускали його як придатного до роботи машиністом, та ще й у «зоні». Коли я одного разу спробував усунути його від роботи в «зоні», він влаштував скандал. Скандали він влаштовував і молодому лікареві невропатологу, і та давала йому звільнення від роботи — цитую протокол № 1 засідання комісії від 31 серпня 1995 року:

«Згодом члени комісії знайшли запис в амбулаторній картці про те, що Бойкачов страждає радикулітом з 18 років. Через хвороби його не взяли до армії. Після ретельного розслідування комісія дійшла висновку, що «підстав для складання акта про професійне захворювання Бойкачова М. Г. нема». Засумнівалися перевіряльники й у тяжкості хвороби. Інженер з охорони праці М. Мартинюк з обуренням констатував:

— Я не спеціаліст у медицині, але як можна бути таким «хворим», як Бойкачов, і носити на руках жінок у День залізничника? Адже має «випадання дисків хребта». Йому, за висновками лікарів, не можна піднімати понад 5 кілограмів ваги... (Протокол № 3 засідання комісії від 21 вересня 1995 р. — **Авт.**).

Таких промовистих подробиць знайдено чимало. Пухку папку з приводу хвороби Бойкачова я досить довго вивчав у локомотивному депо. Познайомився тут ближче і з головою профкому Едуардом Конашевичем, про голодовку якого за інтереси робітників позаторік передавав інформацію до «Голосу України».

—А в цій ситуації чому ви підтримуєте адміністрацію? — запитую.

—Бо Бойкачов — людина, яка не хотіла й не хоче працювати. Він працював у нас до 1990 року звільненим парторгом локомотивного депо. Так би мовити, мобілізував і наставляв. По-житейськи я розумію, що коли ліквідували посаду парторга, все-таки неприємно змінювати партійний портфель на спецівку. Але, як-неяк, це пристойний і надійний заробіток, а також спецодяг, білизна, харчування. Живи й працюй. Так ні ж: замість трудових буднів — добре продумана авантюра з «профзахворюванням».

—Вибачте, але ж Бойкачов сам собі медвисновки не зробив, — намагаюся заперечити лідеру профспілки.

—Так, звичайно, — продовжує Е. Конашевич. — І тут постає теж чимало серйозних запитань. Санітарний лікар, який видав санітарну характеристику під диктовку хворого одноосібно, без відома й участі представників депо, виробничого лікаря (!), нині перебуває під слідством. Київський НДІ гігієни праці і профзахворювань на її основі у своєму висновку визначає, що хвороба Бойкачова зумовлена «комплексом фізичних факторів». І він потребує санаторного лікування, йому протипоказана робота з фізичним напруженням, в несприятливих метеоумовах. Де ж тут ідеться про те, що Микола Григорович не може працювати машиністом електровоза? На радикуліт, вибачте, у нас майже всі хворіють. І я також. А завдяки висновку київського НДІ міська медична соціально-експертна комісія установлює Бойкачову третю групу інвалідності! Ми були шоковані.

У відповідь на відмову сплатити значну суму М. Бойкачов подав до суду Новозаводського району позов з документами, які, на його погляд, стверджують, що з «вини адміністрації локомотивного депо» він значно знизив «професійну працездатність», а тому йому потрібно компенсувати моральні збитки в сумі 200 мінімальних зарплат і почати щомісячно виплачувати належний йому середній заробіток. Розглянувши матеріали й докази відповідача, суд вирішив переперевірити сумніви адміністрації, комісії у розслідуванні профзахворювання Бойкачова. Для встановлення істини потрібна експертиза Центральної клінічної лікарні Харкова. Але туди Микола Григорович, хоча й упевнений у своїй правоті, не дуже поспішає їхати. Чому?

—Бо я вважаю, — каже він, — що для встановлення інвалідності пройшов усі належні медичні інстанції. Всі ці переперевіряння — лише спосіб ухилитися від відшкодування заподіяних мені збитків.

Микола Григорович упевнений у своїй подальшій перемозі не випадково: за всіх «убивчих» контраргументів профкому, комісії, відомчих лікарів відповідачі мають істотний «прокол». Під час розслідування самі перевіряльники переконалися, на яку вибухову міну-проблему перетворилися попередні поверхові, здійснені не в повному обсязі медичні огляди машиністів. Так, 16.06.1980 року Бойкачов пройшов повторний медичний огляд при Чернігівському міськвійськкоматі і був визнаний «непридатним для військової служби у мирний час». Діагноз — виразка дванадцятипалої кишки. Цю хворобу підтвердила військова медкомісія і 1989 року. Незважаючи на це, згодом... його допускають до роботи на маршрути поблизу Чорнобильської АЕС.

... Сиджу на відкритих зборах робітників Чернігова, скликаних міським осередком Всеукраїнської спілки робітників, і відчуваю розчарування від порожнього залу (зійшлося з десяток трударів!), нудотної популістської демагогії М. Бойкачова.

Кого представляє Микола Григорович? Ніби робітництво локомотивного депо. Але ж його ніхто не просив робити це. Залізничники добре знають його хворість. Відверто кажучи, він представляє себе і свій новий «портфель», у якому стільки амбіційних керівних претензій, аж заледве не «брати під свій контроль виробництво, збут, фінанси і споживання»!

У підготовленій Бойкачовим та його однодумцями резолюції «робітниківпредставників (? — **Авт.**) трудових колективів», за яку проголосувало лише 9 чоловік (!) і яка пішла в Київ як думка всього чернігівського робітництва, є красиві, правильні слова, але нема бодай однієї конструктивної думки про те, як трудівникам стати повноправними учасниками реформування економіки, приватизації, відродження виробництва. Чому?

Як на мене, все дуже просто: декотрим легше не думати, а домагатися пільг, вимагати-протестувати і на цьому козирі отримувати за нинішньої економічної скрути матеріальні та політичні дивіденди. Цим, на жаль, Україну не нагодувати і не відродити. Ця істина, здається, не до вподоби тільки тим, хто на людському горі й нинішніх труднощах прагне здобути дешевий авторитет.

Чернігів.

Малюнок Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Наталя СОЛОНСЬКА, заступник головного редактора журналу «Бібліотечний вісник»

ПЕРШИЙ ПОВНОВАЖНИЙ...

Ми — українці

П'ЯТИТОМНА англомовна Енциклопедія українознавства «Encyklopedia of Ukraine» (1984—1994 рр.), що зберігається в Центральній науковій бібліотеці імені В. Вернадського НАН України, користується великим попитом у читачів, їм часом доводиться навіть займати чергу. Ініціатор видання — видатний український учений, географ і демограф, доцент Краківського університету, професор Українського вільного університету, з 1947 року — генеральний секретар Наукового товариства імені Т. Шевченка в Європі, автор понад 80 наукових праць Володимир Кубійович (1900—1985рр.).

Значимість і виняткову вагу англомовної Енциклопедії українознавства можна уявити, порівнявши цей посібник з іншими. Від пам'ятки давньоруської культури — Збірника Святослава 1073 року — першої, на думку ряду вчених, східнослов'янської енциклопедії — до «Encyklohedia of Ukraine» минуло понад дев'ять століть. Були у видання й інші попередники, зокрема тритомна Українська загальна енциклопедія (1930-1935 рр.). Багатий українознавчий матеріал є в радянських енциклопедіях — Большой Советской, 16-томній Українській Радянській (1959—1964 рр.), один з томів якої про Україну було перекладено англійською мовою. Це спричинило вихід у світ за кордоном Енциклопедії українознавства, яку випустили за ініціативи Наукового товариства імені Т. Шевченка і того ж таки В. Кубійовича. Хоча першою енциклопедією українознавства, виданою західноєвропейськими мовами, а саме німецькою, був довідник «Handbuch der Ukraine» (1942 р.).

Кубійович поставив перед собою ширше й вагоміше завдання — інформувати про свою Вітчизну весь цивілізований світ, сприяти поверненню їй блискучої слави, що її мала за часів Київської Русі.

Вчений сподівався, що Енциклопедію буде надруковано в чотирьох томах (за його життя встигло вийти лише два). Але історія внесла корективи. Стало очевидним, що необхідний п'ятий том, аби мати змогу подати нові відомості про самостійну незалежну Україну. Збереження високого наукового рівня видання, де кожна думка виважена й неупереджена, стиль, започаткований редакторами й авторами першого і другого томів, були визначальними для останніх трьох. Очолив працю відомий у світі славіст, професор, нині іноземний член НАН України Данило Гузар-Струк.

Енциклопедія відіграє виняткову роль у формуванні світової громадської думки про Україну, особливо зважаючи на помилки і свідомі упущення й перекручування, притаманні радянським посібникам. Англомовна Енциклопедія — не переклад, а результат суттєвого доопрацювання україномовної, залучення нового фактичного матеріалу, статистичних даних, біографій, заміна статей на новіші.

У вступному слові до першого й другого томів відомий учений, професор Колумбійського університету Е. Соммонс підкреслив велику наукову значимість видання, колосальну організаційну та координуючу роботу, здійснену колективом редколегії (професорами З. Кузелею, Ю. Луцьким, О. Оглобниним, Ю. Шевельовим). Одразу зазначимо, що ці й наступні томи отримали схвальні відгуки в американських славістичних, східноєвропейських та інших часописах. Радянська преса вихід цього монументального видання, зрозуміло, замовчувала.

Видавець другого тому — Клуб українських професіоналів та бізнесменів у Канаді (з 1975 року — Канадська фундація українських студій). Редакційну роботу перебрали на себе В. Кубійович, А. Жуковський, Софія Янів, а також В. Маркусь.

Англомовна Енциклопедія українознавства — фундаментальний науковий довідник, де міститься вичерпна і, найважливіше, об'єктивна інформація про Україну, її історію, про особистості, діяльність і життя яких пов'язані з Україною тощо. На сьогодні це — єдина праця, автором якої був великий колектив українських вчених, дослідників, письменників, журналістів, котрі мешкають у різних країнах світу. Англомовна енциклопедія по праву є першим і повноважним представником нашої держави у вільному світі. Вона сприяє відродженню в ньому образу України.

Центральна наукова бібліотека імені В. Вернадського НАН України висуває «Encykiopedia of Ukraine» Володимира Кубійовича (посмертно), Данила Гузара-Струка на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки 1996 року.

Принадна свіжість джерела

Чому дедалі частіше не відчуваємо її у воді, яку споживаємо, і яким чином можна запобігти цьому негативному процесові?

А. Яцик.

На запитання оглядача «ГУ» Володимира КРАСНОДЕМСЬКОГО відповідає директор Українського науково-дослідного інституту водогосподарсько-екологічних проблем, професор Анатолій ЯЦИК

В. Краснодемський.

Той народ має майбутнє, який п'є чисту воду

В. Краснодемський. У засобах масової інформації дедалі частіше почали з'являтися виступи фахівців, представників громадських організацій, у яких виразно відчутно тривогу щодо здоров'я нашого народу, особливо дітей, у зв'язку з катастрофічним забрудненням довкілля. І, мабуть, найбільшу стурбованість наших медиків, екологів викликає стан води, яку п'ємо, з якої готуємо їжу. Очевидно, саме з огляду на це Постійна урядова комісія з техногенноекологічної безпеки та надзвичайних ситуацій проаналізувала нинішнє забезпечення України водними ресурсами і насамперед — постчорнобильське водокористування з Дніпра. Адже дніпровську воду в основному використовують сьогодні 70 відсотків українських промислових підприємств і 35 мільйонів наших співвітчизників.

Не хочу лякати наших читачів невеселими прогнозами демографів, та невже така загрозлива ситуація з «українською криницею»?

А. Яцик. Певно, що не треба опускати руки, але екологічний стан в Україні, особливо її річок та водотоків, викликає стурбованість за генофонд нашої нації. Проблема чистої води в нашій країні — це проблема нашого виживання завтра, зрештою, один з визначальних чинників розвитку нашої економіки.

Напруженість водогосподарсько-екологічного становища в нашій країні зумовлена двома граничними умовами. З одного боку, низькою середньорічною водозабезпеченістю: на одного жителя протягом року випадає десь близько однієї тисячі кубометрів води. Це у 15 разів менше від норми, встановленої Європейською Економічною комісією ООН. А з другого — майже катастрофічним якісним станом наших водних джерел. За всіма основними показниками забруднення у наших водних екосистемах ми переступили навіть найліберальніше допустимі межі — отже, майже всі системи втратили самоочисну здатність. Вода у наших річках за гідрохімічними показниками має забруднення від незначного до дуже забрудненого. А за рівнем бактеріального забруднення ситуація ще гірша: лише 2 відсотки наших річок перебувають у задовільному стані, зате 65 відсотків — взагалі не придатні для всіх видів водокористування.

У доповідній записці урядові ми запропонували докорінно змінити державну водогосподарську політику в Україні. Образно кажучи, треба повернутися обличчям до проблем води всім: від школяра до Президента країни, бо якщо не вживати вже тепер потрібних заходів, наслідки можуть бути непередбачувані.

Маємо постійно пам'ятати про таке. У кожній цивілізованій державі, яка дбає за свій народ, за його здоров'я, воду, особливо з підземних джерел, називають золотим фондом, стратегічним ресурсом країни. І тільки той народ має майбутнє, який п'є чисту воду.

В. К. Отже, втішного мало: наші водні ресурси, зосереджені в річках і водосховищах, здебільшого непридатні для всіх видів водокористування без спеціальної попередньої обробки. А яка ситуація із «золотим фондом», тобто — підземними водами? Наскільки широко ми ними користуємося для своїх потреб?

А. Я. Як ви напевно знаєте, дві третини населення нашої країни споживають воду, яку беруть з поверхневих заборів. А за такого забруднення, про який ми вже казали, жодна сучасна технологія очищення води не дає змоги довести цю воду до необхідних кондицій.

Поліпшити ситуацію — і це один з найреальніших напрямів розв'язання цієї проблеми — можна з допомогою посиленого використання наявних підземних вод.

В. К. Які їхні запаси?

А. Я. За прогнозами фахівців, ми можемо брати з підземних озер понад 57 мільйонів кубометрів води щодоби. Тепер беремо заледве лише четверту частину з можливого. А саме ці води визначаються здебільшого високою якістю і в багатьох випадках не потребують ніякої додаткової підготовки до споживання. Отже, використання підземних вод у сучасних екологічних умовах — це важливий крок на шляху оздоровлення населення нашої країни, на шляху поліпшення всієї соціальної політики. Але треба мати на увазі ряд особливостей щодо господарського освоєння цього «золотого фонду».

А які вони? По-перше, територіальна нерівномірність розподілу цих ресурсів — в основному підземні води сконцентровані в північних та північно-західних областях. По-друге, на південних та південно-східних теренах нашої країни підземні води почасти мають підвищену мінералізацію — їх треба опрісновувати із застосуванням сучасних мембранних методів. Таких установок Україна поки що не має. По-третє, оскільки якість підземних вод значно ліпша, ніж поверхневих, бо природа «фільтрує» їх через гірські породи, то в нашу господарську практику треба ширше впроваджувати методи штучного поповнення цих водних ресурсів, як це роблять у багатьох країнах, застосовуючи передовий світовий досвід.

Розв'язання цих проблем — доволі складна справа, яка потребує залучення до неї багатьох спеціалістів на засадах кооперації зусиль. У тому числі — і на міжнародному рівні.

В. К. Анатолію Васильовичу, нашим читачам цікаво знати і про те, як загальний екологічний стан у нашій країні впливає на водогосподарсько-екологічну ситуацію. Адже 60 відсотків промислового потенціалу зосереджено в басейні нижньої течії Дніпра — головної водної артерії України.

А. Я. І розташовані тут в основному підприємства енерго-водомістких галузей, які донедавна розвивалися екстенсивним шляхом.

Україна займала лише близько трьох відсотків території колишнього Союзу, а тримала на своїх «плечах» четвертину промислового й аграрного потенціалу цієї гігантської країни. І, певна річ, ніхто не зважав на нормативні показники допустимого антропогенного навантаження на водні системи. От і маємо тепер 22 мільярди тонн відходів видобувної, енергетичної та переробної промисловості, які не знаємо, де подіти. І рік у рік ці відходи збільшуються на один мільярд тонн. Додайте до цього ще 11 тисяч тонн заборонених, непридатних до застосування отрутохімікатів — отже, маємо доволі непривабливу екологічну ситуацію.

Нам, як повітря, потрібні сучасні технології для переробляння цих відходів, для утилізації отрутохімікатів. Бо за такої екологічної дійсності ще, не дай Боже, якоїсь епідемії — і тоді може настати катастрофа для всього нашого народу.

Дихає Чорнобиль нашими гріхами

В. К. Через місяць минає десять років від дня страшного вибуху на Чорнобильській АЕС. І чим далі відходимо в часі від тієї фатальної дати, тим більшими постають перед нами наслідки цієї катастрофи. Зокрема, кожного з нас непокоять наслідки впливу на людський організм малих доз радіаційного опромінення у поєднанні з великим забрудненням води і продуктів харчування, що потрапляють на наш стіл. Знаю, що ваш інститут разом з іншими установами працював для локалізації радіоактивного забруднення в зоні аварії, розробляв схеми резервного водопостачання на особливий період. Яка тепер радіоекологічна ситуація в басейні Дніпра?

А. Я. Чорнобильська катастрофа різко погіршила радіоекологічну ситуацію в басейні Дніпра, у води якого потрапила значна кількість радіонуклідів. Правда, як свідчать результати досліджень, вміст стронцію-90 та цезію-137 у дніпровських водосховищах, починаючи з 1989 року, стабілізувався з незначним підвищенням у 1991 році. Треба сказати, що радіонукліди цезію-137 швидко фіксуються завислими у воді речовинами та відкладами на дні. Водночас проблема змиву та надходження у дніпровські водосховища стронцію-90 залишається гострою. Практично щороку, після весняної повені, спостерігаємо збільшення вмісту стронцію-90, для якого характерна розчинна форма існування, у водах Прип'яті і Київському водосховищі. До речі, останнє, як і Кременчуцьке та Каховське, стало основним «могильником» радіонуклідів.

На підставі даних моніторингу можна сміливо стверджувати: лише 2—3 відсотки цезію-137 і майже 2030 відсотків стронцію-90 винесені дніпровською водою в Чорне море. Решта — акумульована у водосховищах.

Отже, сучасний стан радіоактивного забруднення водосховищ практично цілком залежить від надходження цезію-137 з водозбірної площі басейну Прип'яті та Дніпра. Що стосується стронцію-90, то основним джерелом його насичення у воді є забруднена 30-кілометрова зона Чорнобильської АЕС і насамперед процеси змивання стронцію-90 із заплавних територій під час повеней і паводків. До речі, більше половини основних забруднених радіонуклідів, насамперед цезію-137, потрапляє у Дніпровський каскад водосховищ зі стоком Прип'яті та верхнього Дніпра внаслідок поверхневого змиву з території Білорусі і Росії — регіонів з відносно низькими рівнями забруднення, але з великою водозбірною площею.

В. К. Це, очевидно, ще раз свідчить про потребу міждержавного підходу до розв'язання проблем, пов'язаних з Чорнобильською катастрофою.

А. Я. Тільки так, бо екологія не знає державних кордонів. Адже наслідки її погіршення в одному регіоні негативно впливають на інші, нагадують про себе за тисячі кілометрів.

Рівні радіоактивного забруднення дніпровських водосховищ цезієм-137, які маємо протягом останніх років, практично не дають підстав казати про якусь екологічну небезпеку як для самих водосховищ, так і для водокористування. А ось динаміку формування забруднення стронцієм-90 маємо розглядати в контексті конкретних умов кожного року, а також фактичного стоку цих радіонуклідів у Київське водосховище під час весняної повені, коли у водосховище потрапляє від 60 до 80 відсотків різної величини радіостронцію.

В. К. Ось-ось зашумлять весняні води і, якщо вірити фахівцям, треба очікувати великої повені.

А. Я. Основним джерелом надходження радіонуклідів в організм людини є вода. Отже, під час повені треба недопустити їхнього змиву в басейнах Прип'яті, Десни, Дніпра. Ця проблема, як, до речі, і загальна проблема пропуску паводка на всіх ріках України, в центрі уваги Постійної урядової комісії з техногенноекологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

Потрібен єдиний господар

Правда, тут постає питання: а що, дотепер не було паводків? І чому саме сьогодні ми постійно на цьому зупиняємо свою увагу? Були — та ще й які! Але був тоді й державний орган, який цілком відповідав за стан справ у водному господарстві. У том числі — і за пропуск повеней. У тодішньому Мінводгоспі була розроблена і перевірена часом структура управління, і висококваліфіковані спеціалісти, і відповідний потенціал у наукових, проектних і будівельних організаціях. Заздалегідь формували аварійні бригади на тих ділянках, де могло статися стихійне лихо, створювали запас будівельних матеріалів, готували технічні засоби... Воно-то завжди так: якщо галузь нормально працює, то це сприймається як належне, а коли стабільність порушують, то всі це відразу відчувають. Тепер до водних проблем причетні 12 міністерств і відомств, і маємо те, що маємо.

Тим часом саме життя підтверджує, що за розв'язання проблем використання й охорони водних ресурсів має відповідати один державний орган, а контрольні функції в цілому має здійснювати Мінекобезпеки.

Нашими фахівцями розроблено цілий комплекс організаційно-технічних і правових заходів для поліпшення роботи галузі, у тому числі — й організаційно-структурних змін управління водними ресурсами в державі. На моє глибоке переконання, тільки таким шляхом можна вивести водне господарство з кризового стану і дати нашому народові чисту воду.

В. К. Наскільки мені відомо, ці думки лягли в основу доповідної записки, підготовленої для уряду.

А. Я. Так. І розгляд цієї проблеми на засіданні Постійної урядової комісії з техногенно-екологічної безпеки підтвердив правильність наших пропозицій. За нинішніх підходів до цієї справи, через розпорошеність зусиль, вузьковідомчі інтереси неможливо здійснювати належним чином державну водогосподарську політику.

У рішенні, прийнятому комісією, закладено основи організаційно-структурної перебудови галузі, подана концепція її розвитку в нових умовах господарювання. Зокрема, йдеться про створення самоокупної галузі водного господарства з якісно новими функціями і правами для проведення державної політики в управлінні, охороні та відтворенні водних ресурсів, забезпечення населення і всіх галузей економіки доброякісною водою на умовах платного водокористування. На розгляд Кабінету міністрів подано проект постанови уряду про створення Міністерства водного господарства України.

Отже, тепер слово за урядом.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША і Олександра КЛИМЕНКА.

ВЕСНА
іде назустріч нам...

Фото Василя АРТЮШЕНКА, Юрія ВЕНГЕРЕША, Андрія КОТЛЯРЧУКА й Володимира ФАЛІНА

Повільно, з нічним морозцем і лапатою сніговою віхолою, але іде. І вже відчуваємо приємний з дитинства запах талої води. І вабить-кличе до себе березневе узлісся з клаптями прижухлого снігу й пригорщами весняного першоцвіту.

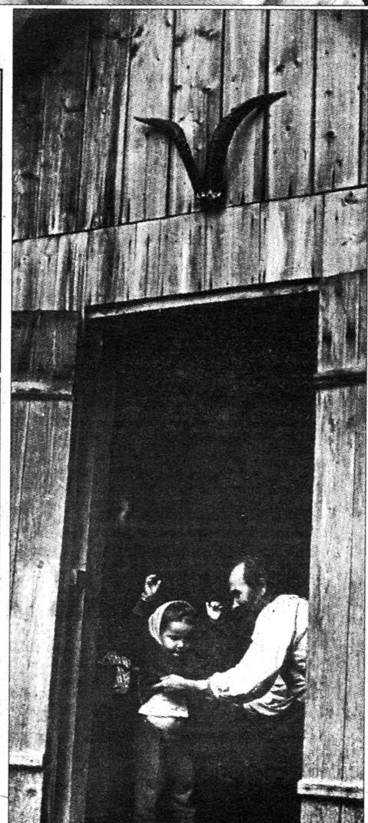
Весна — це і високе небо, розписане журавлиними крильми, і теплий дотик першої мурави до босої ноги на батьківському подвір'ї, і малинова мелодія Великодніх дзвонів.

Весна — як перше кохання, якого очікуєш з глибоким трепетом і назавжди залишаєш у своїй душі. Весна — це і надія, що з першим теплом нам буде легше розв'язувати свої проблеми, що люди стануть добрішими, що поменшає непорозуміння і зла на землі.

Весна іде назустріч нам — зустрічайте її!

— Пане Василю, наша мужня Леся Українка з гіркотою зазначила, що в Україні надто мало було і є людей з виразною національною свідомістю і з національними ідеалами. Тому найголовнішим завданням вона вважала формування національної інтелігенції, національної еліти, яка зробила б Україну «країною свідомою»...

— Хоч як боляче це усвідомлювати, але виховання національної еліти, повернення нації її «мозку» нині такі самі животрепетні, як і за Лесиних часів. Як на мене, то саме відсутність національно свідомої еліти, чи точніше— її незначна кількість, не дали змоги протягом останніх п'яти років об'єднати український народ під державницькими гаслами. Це стало головною причиною економічної і духовної кризи. Пригадайте, хіба на початку 90-х Латвія, Литва чи Естонія мали більший економічний потенціал, аніж Україна? Навпаки, придушені горбачовською економічною блокадою, вони, майже не маючи власної стратегічної сировини, лишилися без світла, тепла, пального. Та вистояли. Жоден литовець, латвієць чи естонець не попросився назад, до «братнього» Союзу, до дешевої ковбаси. Таке ганебне приниження навіть не могло спасти їм на думку! Вони ладні були потерпати від холоду і нестатків, але у го саме на могилі — у «Кобзарі» це символ національної душі, «серед степу широкого» — саме земля, краєвид, хліборобство витворили нашу душу такою, якою вона є, і нарешті — «На Вкраїні милій». Найбільшою трагедією українців Шевченко вважав не економічне гноблення (то вже наслідок), а те, що живуть українці «на нашій — не своїй землі», те, що довкола «байстрюки Єкатерини сараною сіли». Бо людині, а отже й нації, Богом дано право вибирати, визначати свою долю. Тому Шевченко підкреслював: так, у нашій біді винні загарбники, але насамперед, — МИ. Винна давня козацька еліта, яка воліла лпіше стати «гряззю Москви», ніж обороняти свою націю, гинути за неї — Киселі, Балабани, Кочубеї — а глянькмо, до речі, скільки сьогодні на українському Олімпі продовжувачів цього ганебного списку! Винні сучасники, ота «братія», що на вид загарбницької сваволі «мовчить собі, витріщивши очі, як ягнята. Нехай, — каже, — може, так і треба».

— Хіба не про нас, сьогоднішніх, оце йдеться? Яке трагічно точне Шевченкове пророцтво!

Еліта, нація, держава

сійською займанщиною. Бо Росія гнобила не лише економічно, вона виймала душу України. Вона зманювала, калічила, нищила національну еліту, добре усвідомлюючи, що без духовного осердя нація перетворюються на натовп. На бездуховну юрбу, на рабів.

— «Коли в людини є народ, тоді вона уже людина», — знову спали на думку рядки Ліни Костенко. Незважаючи на весь трагізм становища, у нас не все втрачено. Бог дає нам, можливо, останній шанс одуматися, схаменутися.

— Містерію «Великий льох» Шевченко закінчує впевненим твердженням: «Так, малий льох у Суботові Москва розкопала, Великого ж того льоху ще й не дошукалась». У цьому творі Великий льох — це символ української душі. На думку Кобзаря, найголовнішою для українського народу є ідея національного єднання, — ми зможемо розкуватися, духовно випростатися, тільки усвідомивши себе єдиним цілим, братаючись. Наш спільний порятунок, і захист, і мета — Українська Соборна Самостійна Демократична Держава. Цю ідею поет щосили прагнув донести до кожного земляка всім «Кобзарем», зосібна ж «Посланієм»: «В своїй хаті своя правда, і сила і воля. Нема на світі України, немає другого Дніпра».

«Лиш храм збудуй, а люди в нього прийдуть»...

Ці поетичні рядки Ліни Костенко стали своєрідним камертоном нашої розмови з доцентом кафедри української літератури Черкаського держуніверситету імені Богдана Хмельницького Василем ПАХАРЕНКОМ — автором «Незбагненого апостола», непересічної книги, яка схвилювала уми шевченкознавців новизною прочитання Кобзаря.

— Що потрібно робити, аби Тарасове «Посланіє» торкнулося душі кожного українця, збудило у ній національну гідність і самоповагу?

— «Лиш храм збудуй, а люди в нього прийдуть», — точніше відповісти на це запитання, очевидно, неможливо. Храми будували не за одну ніч і не за рік. Перед нами довгий і тяжкий шлях — виховувати, готувати національно свідому інтелігенцію — еліту нації, покликану збудити в людині її національну гордість. Глибоко помиляються ті, хто вважає, що спочатку треба «нагодувати народ», а потім «дати йому культуру». Вже перші роки політичної незалежності України перекреслили таку формулу: «верхи», позбавлені національного державницького мислення і патріотизму, пограбували «територію», на якій вони проживали, а «низи», чекаючи від суверенітету безтурботного і ситого життя, здебільшого розчарувались у ньому. Невелика верства національно свідомої інтелігенції виявилася не готовою протистояти злюмпенізований, денаціоналізовани психології.

Проте часи розгубленості минають. Конгрес української інтелігенції, котрий нещодавно заявив про себе, я вважаю позитивним явищем, покликаним згуртувати, об'єднати національні сили. Вірячи у розпочату конгресом роботу, я згодився очолити його обласну організацію. Ми почали поки що з невеликих справ, як от сьогоднішній шевченківський вечір «Та не однаково мені» (до речі, помітили, скільких щиро зацікавлених людей він зібрав!), зустрічей з учителями, школярами, навіть з вихованцями дитсадків (ось де найяскравіше видно: гряде нова генерація українців!). Але віриться: «з суми безконечно малих виникає безконечно велике».

... Щодо примітивних шанувальників Шевченка, то нам від них потрібно боронити поета. Перетворення найгеніальнішої особистості на ідола неминуче призводить до його повалення. Ще у 20-х роках Михайль Семенко, гнівно протестуючи проти перетворення поета на ікону, написав пекучі слова: «Я палю свій «Кобзар»... Заміна одного ідола іншим, хай і своїм, національним, породжує психологію пристосуванця, раба. Бездумне тиражування монументів і портретів Шевченка на щойно звільненому від «вождя світового пролетаріату» місці, кон'юнктурне цитування «Кобзаря» з усіх трибун і мікрофонів — усе це спрямоване проти Шевченка, а значить — і проти України.

Насамкінець хочу сказати таке. Як здійснилися печальні, так здійсняться обов'язково і найсвітліші пророцтва Кобзареві. Але від нас залежить, чи станеться це невдовзі, чи знову доведеться чекати цілі віки.

Розмову вела Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

своїй державі. Вільній, незалежній, працюючи для того, щоб вона стала багатою. Звідки ця висока національна свідомість, гідність і самоповага? Від того, що вчитель-естонець виховував в учня любов не до всієї «страны необъятной», а до своєї Естонії, інженер-естонець звертався до робітника-естонця рідною мовою, так як лікар-естонець до свого пацієнта. Ніхто з них навіть у найбільш інтерналістичні часи «злиття націй» не зрікся своєї мови, не втратив своєї національної гідності. Хоча, звичайно, п'ятдесят років чужоземної займанщини — це не 350 літ неволі...

— Сумно і соромно стає, коли порівнюєш українців з прибалтами. Та все ж таки є, очевидно, істина, котра об'єднує всіх українців. Чи як ви гадаєте?

— Для цього нам треба так мало і так багато — пізнати Шевченкову істину, яка тільки й може зробити нас, українців, свідомими і духовно вільними. Караючись, поневіряючись у пошуках справжньої України, правди, шляху до Бога (згадайте: «Тільки я, мов окаянний, і день, і ніч плачу на розпуттях велелюдних, і ніхто не бачить»), Шевченко, осягаючи світ піднебесний, побачив у ньому три найбільші цінності: Бога, людину, націю. Причому, переконується він, винищувати жодне з цих начал за рахунок двох інших немислимо, бо тоді гублються всі разом.

Пригляньмося пильніше бодай до Тарасового осмислення нації. Поет збагнув, що людина може існувати як істота одухотворена лише у середовищі своєї нації. А що для Шевченка нація? Це колективна, понадчасова — спільна для предків і нащадків — душа народу і тієї землі, на якій він живе. Пригадайте найточнішу Шевченкову формулу нації: «І мертві, і живі, і ненарожденні». Не випадково поет заповів поховати йо-

— Так, моторошно стає, коли читаєш ці рядки. Особливе занепокоєння і розпач викликали у Шевченка дедалі частіші прояви малоросійства — мутації української душі. Адже це точна ознака остаточної загибелі нації. Землячки, що стали «няньками, дядьками отечества чужого» і трупними мікробами свого, для Шевченка не просто ненависні, а й огидні, як «смердячий гній». Пригадаймо петербурзький образок з поеми «Сон», де «землячки» у сенаті «сміються, і лають батьків своїх, що змалечку цвенькать не навчили по-німецькій, а то тепер і кисни в чорнилах»... Скільком лише я знаю таких «полуукраинцев» і «полных хохлов», що навчилися московської мови за батькову «остатню корову», а тепер «обустраивают Россию», не мислячи її без «малороссийских провинций». Воістину «плач, Україно, бездітна вдовице».

— На думку Кобзаря, найпідліша, непростима зрада — це зрада матері і материзни, тобто рідної нації, надто ж коли вона у смертельній біді.

— Тут Шевченко невблаганний і непохитний, як у жодному іншому питанні: найменше, навіть несвідоме потурання займанцям, відступникам, що прийшли розп'яти твою материзну, розцінює він як страхітливий гріх: «Хто матір забуває, того Бог карає, того діти цураються, в хату не пускають». Аж сьогодні, знаючи, як збудили окрадену Україну, можемо зрозуміти, чому Тарас був таким крицево-непохитним у боротьбі за незалежність української нації, у гніві до її зрадників, до її ворогів. Досвід сусідніх національних держав— Польщі, Чехії, Словаччини, Румунії, Угорщини переконливо засвідчує: коли б Україна була суверенною державою, при якому завгодно режимові, не було б таких страхітливих апокаліпсисів, що їх ми пережили під ро-

---

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Проблема

Плати податки — зміцнюй державу

Як сказав начальник державної податкової інспекції у Волинській області Віталій Пекарчук, торік податкова служба області перевірила 4578 юридичних осіб, або 66 відсотків усіх платників, котрі мають вносити належні платежі.

За порушення податкового законодавства притягнуто до відповідальності 4709 службових осіб та 6326 громадян — суб'єктів підприємницької діяльності. Донараховано до бюджету 1100,5 мільярда карбованців.

— Усього торік до бюджету надійшло 114,9 мільярда карбованців, що становить 145,6 відсотка прогнозованого рівня, — зазначив Віталій Семенович. — На рівень платіжної дисципліни негативно впливає невчасне подання звітів, розрахунків і декларацій про обчислення платежів до бюджету. На Волині кожне п'яте зареєстроване підприємство не сплачувало податків. Так, транспортні підприємства міста Ковеля торік невчасно сплатили 234 мільярди карбованців платежів, через що їм нараховано 17 мільярдів пені. За ними— 55 мільярдів карбованців. Окремі службові особи звинувачують в своїх прорахунках працівників податкових інспекцій. Особливо це помітно в роботі луцького акціонерного товариства «Волтекс», яке за підсумками господарської діяльності опинилося на межі банкрутства. Тут розмір кредиторської заборгованості перевищує дебіторську удвічі, в тому числі у виплаті заробітної плати працівникам підприємства.

Справді, від вчасного надходження податків до бюджету значною мірою залежить соціальний захист населення. Насамперед виплата пенсій, допомога тим, хто її вкрай потребує. Врешті-решт, сплата податків і зміцнює нашу економіку.

Волинська область.

Ні пером не списати ні словом сказати?

ЦЬОГО РОКУ національне свято Великобританії — День народження королеви — буде особливим, адже в Єлизавети II ювілей: їй виповнюється 70 років. Як відомо, британці вже з IX століття не уявляли своєї вітчизни без монархів, а от ми, українці, сприймаємо королів дещо скептично.

Нам зрозуміліша Європа, коли вона починає рахувати прибутки своїх принців та принцес. Але викликає подив те, що днями тисячі школярів і студентів добровільно зібралися у Вестмінському абатстві, аби послухати щорічне послання до країн Співдружності королеви Великобританії Єлизавети II.

Королям тепер нелегко. Добровільно ув'язнити себе у палаці не можна. Але й поринути у вирій життя страшно. За вікном, між іншим, кінець XX століття, а ти тут зі своїми традиціями...

Нині монархи не приймають відповідальних політичних рішень. У західному відкритому суспільстві немає місця будь-якому авторитаризму. Проте в королів є влада, підкріплена силою авторитету, чим похвалиться не кожен прем'єр. А присутність його високості у парламенті чи на засіданнях кабінету міністрів є, власне, нагадуванням державним мужам про їхню відповідальність перед Історією.

Натомість в особистому житті монархів часто панує безлад. І чим консервативнішим є виховання принца, тим відвертіше у майбутньому він нехтує правилами пристойності. Згадаймо хоча б нещасливі шлюби трьох дітей англійської королеви, які «годують» сенсаціями бульварні видання. Схоже, навіть у монархів в поняття «недозволеної розкоші» — не вважати на плин часу і підкорити життя своєї родини застарілим традиціям.

Кажуть, королю Єгипту Фаруку належить цікаве пророцтво: «Незабаром у світі залишаться тільки п'ять королів: чотири в колоді карт і п'ятий — король Англії». Щодо Фарука, то свою долю він передбачив точно. На початку п'ятдесятих років його позбавили корони, а країну — монархії. Але щодо інших королівських родин, то багато з них досі на троні. Можливо, тому, що в дитинстві ми всі росли на казках про принців і принцес, королів та королев, життя монархів викликає особливий інтерес. Ніби такі ж люди, кохають, виховують дітей, сваряться з ними і з журналістами. Але все-таки хочеться відсунути завісу і зазирнути всередину палацу. Адже повинні вони чимось відрізнятися від смертних...

СИМВОЛ НАЦІЇ

ШВЕДСЬКОГО короля Карла XVI Густава хоч і люблять у країні, але не балують. Приклад тому — його недавня сутичка з... державним ревізійним управлінням, яке нахабно поцікавилося прибутками королівської сім'ї.

Сума, яку виділяють монархові з бюджетних коштів, за європейськими мірками мала: 16 мільйонів крон. Але комусь і це здається завеликим. Цього року родині Карла дали тільки третину коштів, та й ті намагалося протизаконно перевірити державне ревізійне управління.

Це непорозуміння — одне з багатьох, які траплялися із шведським монархом за його п'ятдесятирічне життя. Бач, така вже доля у Карла Густава, 74-го короля на шведському троні і 7-го представника династії Бернадотів. Щастило йому далеко не завжди.

Батько загинув у авіакатастрофі, коли Карлу не було і дев'яти місяців. А коли прийшло «королівське повноліття» (25 років) і кронпринц почав готуватися вступити на престол, у Швеції виникла дискусія: а чи взагалі потрібна народові монархія?

І от 1974 року вирішено: короля залишити, але його повноваження обмежити представницькими і церемоніальними функціями.

Що ж може тепер король? Щороку він відкриває засідання парламенту. Але — без тронної промови. Крім того, монарх є почесним командиром деяких привілейованих військ, однак, армією командує уряд. Щороку король заповнює податкову декларацію, проте контролювати його фінансові справи не може ніхто. В тому числі й згадане ревізійне управління.

Карл Густав безпосередньо не впливає на державну політику. Але за ним закріплені найпочесніші, хоча й не такі значущі обов'язки: приймати шляхетних гостей країни, ставати на захист здоров'я дітей, підтримувати науку та піклуватися про навколишнє середовище й екологію. Король з 1988 року є президентом шведського відділення організації Всесвітнього фонду природи.

Але, мабуть, найприємнішим обов'язком Карла XVI залишається традиційне вручення нагород лауреатам Нобелівської премії. Воно відбувається щороку 10 грудня у Стокгольмі. На останній церемонії були присутні 1,3 тисячі гостей, серед яких був і шведський король — він промовив тост пам'яті Альфреда Нобеля.

Карл Густав, як усі європейські монархи, є «символом нації». Майже на рівні державного прапора. І повірте, «символом» бути не легко. Коли вся країна рівняється на тебе, це потребує неабияких сил. Як моральних, так і фізичних. Тому король тримає себе у «формі»: захоплюється підводним і човновим спортом, автогонками. Бере участь у знаменитому лижному марафоні «Васа-лоппет» на дистанції близько 80 кілометрів.

А моральний дух «символа нації» підтримують його дружина Сильвія та троє дітей — Вікторія (майбутня королева), Карл-Філіп і Мадлен.

Чи було у колишнього принца Карла романтичне кохання? Звичайно, відповідають придворні літописці. Правда, свою половину він зустрів не на балу, а за більш сучасних обставин — на... Олімпійських іграх 1972 року. Чарівна німкеня Сильвія Зомерлат працювала там гідом-перекладачем. Майже два роки їхній роман залишався таємницею, поки всі газети Швеції не помістили знімок закоханих під час подорожі інкогніто.

Варто нагадати: двоє предків Карла були свого часу позбавлені трону за одруження на «простолюдинках». Але шведський парламент, незважаючи на те, що взагалі ставив збереження монархії під велике запитання, таки змилувався. Було оголошено, що одруження короля з німкенею ніяк не вплине на престолонаслідування. Чого вже не дозволиш улюбленому королю?! Правте на здоров'я і на радість підданим!

Отаку цікаву історію про короля розповів ІТАР-ТАРС.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

ВСЕ МОЖУТЬ КОРОЛІ?

МАЛЕНЬКИХ усі намагаються образити. Ця теза абсолютно не спрацьовує щодо крихітного князівства на лазуровому березі Середземного моря. Сьогодні Монако — своєрідна мекка для авантюристів. А до останніх можна зарахувати азартних гравців, банкірів, кіномитців і, звичайно, туристів.

Монако, крихітна держава площею 1,9 квадратних кілометрів, — конституційна монархія. Але князь має більше прав, ніж його колеги в Європі. Реньє III може все, навіть одружитися з Попелюшкою. Що він, власне, і зробив 1956 року, взявши шлюб з відомою американською кінозіркою Грейс. Як і буває у справжніх казках, принцеса Грейс народила дочку Каролін, спадкоємця принца Альберта і, нарешті, пестунку князя — Стефані. Виконавши обов'язок дружини, Грейс узяла за мету повернути втрачену могутність Монако: в країну почали приїжджати грошовиті туристи, представники богеми та бізнесмени. Перших цікавило блискуче світське життя, других — ліберальна податкова політика. Одне слово, 80-ті роки, пов'язані з правлінням принцеси Грейс, стали економічним ренесансом Монако. А цей дивовижний шлюб — взірцем чистого і безхмарного кохання...

Але 1982 року сталася біда: принцеса Грейс загинула в автомобільній катастрофі на тій самій дорозі, де вона знімалася у фільмі «Рука з каблучкою». А тут ще й додалися сімейні неприємності принцеси Кароліни. Вона розлучилася з чоловіком і вперше за історію Монако попрохала Ватикан визнати її вінчання недійсним. З того часу сімейний імідж слухняності було підірвано назавжди. Все складалося не як у... королів. Кароліна вдруге вийшла заміж. Шлюб був щасливий, родина поповнилася трьома спадкоємцями. Та на початку дев'яностих Кароліна овдовіла і виїхала зі своїми дітьми за межі Монако. Навіть у Ватикані пожаліли нещасну Кароліну і визнали її другий шлюб справжнім, а народжених дітей — законними спадкоємцями трону.

І до речі, їхні шанси на трон досить великі. Адже головний претендент принц Альберт не поспішає одружитися і замінити свого батька. Та й сам Реньє III вважає, що затятий автогонщик Альберт поки що не надто переймається проблемами родини.

Не надто втішає старого князя і пестунка Стефані. Спочатку вона вирішила спробувати себе як модельєр і впровадила нову марку... купальника. Успіх був шалений, але не задовольнив принцесу. Тоді вона захотіла стати співачкою, і кілька років дівчата одягали картуза «під Стефані» і наспівували її пісню «Як буревій...». Потім вона заснувала нову марку парфумів «Стефані». Але, мабуть, найоригінальніша її забаганка — заміжжя з простолюдином — її особистим охоронцем. «Найменша донечка зовні дуже подібна на свою матір. Але ж та вийшла заміж за князя, а не за охоронця», — вирішив Реньє III і вигнав принцесу з палацу.

Кілька років Стефані була в опалі. За цей час вона народила сина Людовіка та дочку Поліну. Її обранець Даніель Дюкруе, щоб прогодувати свою принцесу, відкрив... рибний магазинчик. А що в Монако всі відстані ліліпутські, магазинчик був усього за кілька метрів від палацу.

Але і князівське серце не камінь. «Хоч би як там не було, цей молодик спрямував мою дочку на шлях істинний. Вона стала спокійною та щасливою матір'ю», — вирішив він і дав нарешті свій дозвіл на шлюб.

Поки в палаці вирують такі пристрасті, монакцям нудьгувати не доводиться. Вони тільки з ностальгією згадують старі добрі часи, коли княгиня-мати Грейс тримала у своїх ніжних, але надійних ручках і князя, і дітей.

На знімку: колись це була щаслива сім'я. Прицеса Кароліна знайшла своє кохання і відчула радість материнства. Поруч з принцесою — її діти і ще живий чоловік. Але доля буває немилосердною і до принцес.

Надія БЕДРИЧУК, «Голос України»

Олаф V якось їхав трамваєм. Не було бензину

ОДРАЗУ скажу банальність: такого ставлення до короля, як у Норвегії, немає ніде. З самого заснування монархії «владика» сприймався підданими як захисник, обранець, старший брат або кумир і лише в останню чергу як володар держави. Про це свідчить і історія.

Норвезьке королівство відносно молоде. Воно народилося 1814 року, коли країна вперше отримала незалежність від Датської держави. Як не дивно, а довговічна боротьба свободолюбивого народу закінчилася встановленням... монархії. Саме так: у монархії норвежці вбачали тоді вияв свого суверенітету і державності. Першим королем став маршал наполеонівської армії Бернадотт, який отримав норвезьке ім'я Карл Юхан. Проте незалежною країна була тільки півроку, а потім фактично стала частиною Швеції. Щоправда, монархія збереглася.

Справжньою свободою повіяло лише 1905 року. Але хто гідний стати королем нової вільної держави? Данія запропонувала свого принца. Уявляєте, як до цього поставилися норвежці — народ, який століттями був «підгорнутий» Копенгагеном? Але принц таки зійшов на трон. До того ж, з... волі народу.

Секрет простий: перед тим, як вступити на престол, він спитав дозволу. «А ми дуже любимо, коли з нами радяться», — зізнаються самі норвежці. Обеззброєні такою ввічливістю й турботою, вони проголосили ХоконVII своїм королем.

А нинішнього монарха звуть Харальдом V. На троні він уже п'ять років. Король, офіційно кажучи, продовжує традиції своїх пращурів. Наприклад, він такий, як і батько, чудовий... яхтсмен. Звичайно, ходить на лижах (кажуть, норвежці на них народжуються).

Його люблять так само щиро, як і батька — Олафа V, котрий був надзвичайно популярним королем. У часи нафтової кризи 1970-х років, коли бензину було обмаль, наробила галасу публікація фотографії Олафа, який інкогніто їхав... у трамваї. Зізнайтеся, ви з іронією подумали про «показуху»? В цьому й полягає наша відмінність від норвежців, що живуть у країні, де королі запросто роз'їжджають у громадському транспорті і ні в кого це не викликає здивування.

Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ

ЧОТИРНАДЦЯТЬ СТОЛИЦЬ УКРАЇНИ

Короткі нариси з історії нашої країни

Київ — столиця князя Володимира Мономаха (1113—1125 рр.)

Так само, як і князь Володимир, князь Ярослав Мудрий поділив державу поміж своїми синами. Чи хоч здогадувався тоді він, що, вчинивши так, кинув Україну в смертельне провалля самознищення й бездержавності майже на тисячоліття, на цілих 937 років — від 1054-го по 1991-й? Страшно, моторошно навіть про це думати.

Тим часом у його синів пішли свої діти, у тих — свої, покоління за поколінням, і князями й княжатами аж закишіло. І кожен із них почав рвати Україну собі. Брат звівся на брата, батько — на сина, а син — на батька. Заздрощам, люті і ненависті не було меж.

Єдиним винятком у тому кривавому князівському шабаші був Ярославів онук, син Всеволода і дочки візантійського імператора Мономаха — цесарівни Анастасії. Переяславський, а потім великокиївський князь, він, починаючи з 13-літнього віку, ще за князювання батька, не злазив з коня і не випускав з рук меча. Сам-один, маючи лише невелике військо, він воював з половцями, що орда за ордою лізли і лізли й спустошували Україну. 83 битви мав Мономах з половецькими ханами Боняком, Курею, Тугором, Сирчаном та Отроком. І коли у 1111 році, все-таки умовивши князів прийти з допомогою, на березі Сіверського Дінця він погромив половців, кияни, зустрічаючи переможця в Києві, цілували йому руки. Слава про цю подію, як зазначає літописець, докотилася до «греків, угрів, ляхів і чехів й до Риму».

Та, мабуть, найвизначнішим вчинком Володимира Мономаха став твір «Повчання дітям», що його він написав на схилі віку. Це — передвісник світової доби Відродження.

Київ — столиця князя Мстислава-Федора-Гаральда (1125 — 1132 рр.)

Князь Володимир Мономах був одружений з дочкою англійського короля Гаральда II — принцесою Гітою. Їхній син Мстислав-Федір-Гаральд, який став князювати після батька, — останній з великих київських князів, який іще намагався втримати в своїх руках цілісність України-Руси, що вже розвалювалася на окремі удільні князівства.

Водночас престиж у світі Київської держави був ще доволі великим. Водами і дорогами, на кораблях, конях і верблюдах цілий рік безперервно везли товари - Україна вела торгівлю з країнами Сходу і Заходу. Її торговельні й державні зв'язки зі світом були і широкі, і сильні. Ось, наприклад, з ким мав державнородинні зв'язки Мстислав-Федір-Гаральд. Він одружився зі шведською принцесою Христиною. Одну зі своїх дочок видав заміж за короля Оботритів, датського принца Канута II, а другу — за норвезького короля Сігурда II. Після смерті Сігурда II вона стала дружиною короля Данії —Еріка-Емуна. Син Еріка-Емуна і дочки Мстислава став одним із найвидатніших датських королів, і в урядовій генеалогії королів Данії, укладеній у XII столітті, родичання з Київською династією займало почесне місце. Мстиславова дочка Ірина була одружена з грецьким царевичем Андроніком, а Єфросинія — з угорським королем Гейзою II. Син Ізяслав мав за дружину польську князівну, а другий син, Святополк, тримав дочку німецького короля Оттона II. Усе це було дуже добре, а от у внутрішньому політичному господарстві України-Руси насувалася катастрофа. З усіх удільних князівств до престольного Києва вже блискало і гриміло, як ураган, що ось-ось збирався забушувати і підірвати, видерти державу з коренем.

Чорні дні для України-Руси були не за горами. Вони вже летіли зі швидкістю пущеної з лука стріли... Тим часом, як і його батько, князь Володимир Мономах, Мстислав-Федір-Гаральд з року в рік бився з половцями, бився мужньо, за що прозвали його Великим, а коли помер, церква долучила його до лику святих.

Київ — столиця князя Юрія Долгорукого (1154—1157 рр.)

У 1154 року київським князем став Юрій, прозваний «Довгі руки» — сьомий син Володимира Мономаха від його другої жінки-половчанки. Перед тим, як сісти у Києві, Юрій Долгорукий князював на півночі Київської держави, у верхів'ях Волги, в Суздалі, де недалеко від неї у 1147 році заснував Москву.

Як і більшість дрібних удільних князів, Долгорукий мріяв про великокняжий київський престол. Після смерті великого київського князя Мстислава, коли п'ять князів, воюючи між собою, один за одним попереміннно займали Київ (двоє із них по року, а один — лише 11 днів), Юрій Долгорукий, закликавши на підмогу половців, все ж таки прибрав Київ до своїх рук. Його — пихатого, самолюбивого — кияни не шанували. За час свого недовгого князювання він двічі ганебно мусив з Києва утікати і лише за третім разом, привівши половців, знову здобув Київ і помер.

Тут можна було б поставити крапку, якби не його син Андрій, прозваний Боголюбським від назви села Боголюбово, де був його княжий осідок. Андрій Боголюбський, як і колись його батько, був Суздальським князем. І так само, як і його невдаха-батько, ненавидів і прагнув завоювати Київ. У 1169 році він рушив з військом на місто і так його пограбував, попалив, зруйнував, що такого не зробив навіть хан Батий зі своєю татаромонгольською ордою. Ось як про це записав літописець: «... і Поділ, і Гору, і монастирі, і Софію, і Десятинну Богородицю, і не було милосердя нікому нізвідки: церкви горіли, християн повбивано, інших брали в неволю... Ікони, книги, ризи забирали з церков і дзвони всі позабирали...» До всього Андрій Боголюбський прихопив з собою із Вишгорода й ікону Божої Матері, що стала називатися Володимирською й тепер знаходиться у Москві.

Убили Андрія Боголюбського його ж піддані у Володимирі на Клязьмі, місті, яке він проголосив своєю столицею... Ось в такий спосіб на півночі Київської Русі виникала нова політична сила, яка згодом стане зватися Московським князівством, потім — Московською державою, а з 1713 року — Росією.

(Далі буде).

Початок в «ГУ» від 10 лютого, 2 і 16 березня.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Прощання з Азією

Романтичні есе про європейський шлях України

Прагнучи, хоча б пунктирно, позначити лінію природних для нашого народу європейсько-українських інтелектуальних зв'язків (передусім ідеться про ідеологію та культуру), ми намагаємось у пропонованій серії публікацій привернути увагу читачів до вікопомних подій вітчизняної історії, відгомін яких знаходимо в сьогоденні (перші 4 подачі опубліковано в №№ 211, 218, 223 та 239 за минулий рік, а 5-ту — № 22 за цей рік).

Вершинною подією княжої доби (від Кия, Аскольда та Діра до смерті останнього князя української гілки Юрія-Болеслава, тобто до 1340 року) була зміна ідеології, іншими словами, перехід від язичництва до християнства. Звернутися до цього ключового повороту підштовхує нас і нинішня ситуація, в якій опинилася Україна, і, що багато важливіше, майбутнє нашої держави. Адже різкий перехід від секуляризованого (світського) суспільства до такого, в якому постійно зростає вплив церкви як на громадське, так і духовне життя, за нашим переконанням, теж сприяв поглибленню нинішньої кризи, що, в свою чергу, виникла через нехтування національної ідеї — основи державотворення.

Обраний київськими князями шлях Русі-України мав і має як позитивні, так і негативні наслідки, особливо сьогодні. Наприклад, палко захищаючи слов'янoправославні традиції, противники самобутнього розвитку української держави й прихильники однобічної її орієнтації насамперед на Росію, заперечують саму належність України до європейської цивілізації. Засліплені псевдоідеями романтичного слов'янофільства (сучасність демонструє нам південнослов'янський варіант розв'язання міждержавних проблем «рідними» народами), вони шукають неіснуючий шлях до чергового союзу (а точніше, до нової імперії), нехтуючи навіть один із визначальних принципів будь-якого об'єднання — економічну доцільність. А саме вона, гадаємо, і вплинула на прийняття Руссю християнства не з Риму, а з Візантії. Бо Русь була націлена на південь — до чорноморських та середземноморських світових торговельних шляхів. А столиця останньої стояла саме на їхньому перехресті.

VI. Повернення княгині Ольги на святокиївські гори

«Благословенна ти єси в руських княгях, бо возлюбила світло, а тьму облишила. Благословлятимуть тебе сини руські навіть в останньому поколінні нащадків твоїх».

Константинопольський патріарх Полієвкт про княгиню Ольгу.

1911 року на площі перед Михайлівським Золотоверхим собором у Києві було урочисто відкрито пам'ятник княгині Ользі роботи скульптора І. Кавалерідзе. Він являв собою чотирифігурну композицію: центральна постать — образ Ольги, праворуч від неї — святий Андрій Первозванний, ліворуч — слов'янські першоучителі Кирило та Мефодій.

Монументові судилося простояти лише вісім років. Нові господарі Києва — більшовики — насаджували нову, з їхньої точки зору, прогресивнішу ідеологію, і руйнували символи, що нагадували про стару.

Княгиня Ольга — це перша в Україні жінка-державотворець. Це за нею вишикувалася ціла шеренга українських гетьманш та полковниць, які могли за відсутності чоловіків правити краєм і були, якщо використати сучасну лексику, впливові політики. Влада дісталася Ользі після смерті князя Ігоря, вбитого древлянами в Іскоростені. Історики розходяться у висновках щодо походження Ольги. Можливо, вона є донькою князя Олега, котрий віддав її за Ігоря, таким чином порідднивши останнього з Рюриковичами. Правила Ольга від 945 до 957 року, хоча вважають, що влада належала їй аж до смерті, тобто до 969 року. Бо її син Святослав — наступник Ігоря — майже весь час перебував у військових походах і йому не було коли вершити державні справи.

Ольга розуміла, що воєн вести вона, звісно ж, не зможе і тому шукала інших — мирних — способів укріплення княжої влади. Християнська релігія у візантійському варіанті з її культом кесаря (князя) імпонувала княгині. Є чимало варіантів висновків щодо того, як і коли охрестилась сама Ольга та як вона запроваджувала в Русі нову віру. Звернемо увагу на те, що вона вагалася: прийняти християнство з Візантії чи з Риму? До речі, римський цісар Оттон І був толерантніший і уважніший до майбутньої святої, ніж візантійський імператор Костянтин Багрянородний, котрий примусив Ольгу досить тривалий час чекати на його аудієнцію.

Взагалі княгиня Ольга — улюблений образ наших літописців, які самі їй приділили чи не найбільше уваги. Двадцять років правління Ольги дали змогу змужніти Святославові — майбутньому розширювачу Русі-України від Карпат до Волги і від Балтики до Чорного моря. Сила Ольги була в її непересічному інтелекті й вмінні проводити з його допомогою мудру зовнішню й внутрішню політику: княгиня Ольга зміцнила стосунки з усіма сусідами Русі, за часів її князівства Київська держава стала багато могутніша, ніж за часів Ігоря. І досягнуто це було тоді, коли в середньовічній Європі панував культ мілітарної сили й все вирішувалось безсмертністю армії.

Зауваг для уявних опонентів. «Якщо не з'явиться хто завтра на ріці — багатий чи убогий, чи старець, чи раб — то мені той противником буде», — так сказав Володимир — онук Ольги — хреститель Русі, й гінці його рознесли це повеління по Києву. Зрозуміло, що назавтра всі кияни були на Дніпрі, а поганецькі ідоли кинуті у воду, поплили вниз, до порогів. Отже, нова ідеологія впроваджувалась силою, й це явище закономірне. Як же тоді дивитися на знищення київських святинь більшовиками? Варварство це чи звичайна подія історії? І як сприймати повернення Ольги на святокиївські гори? Як торжество справедливості й зміцнення позицій православ'я чи як повагу цивілізованих нащадків русичів-українців до традицій свого народу?

Гадаємо, що нам ближче останнє — турбота про збереження тисячолітніх духовних зв'язків. До того ж, такий погляд на слов'янoправославну спадщину, зрозуміло, сприяє здійсненню в майбутньому об'єднання християнства найперше в європейській колисці Христової віри. Нові часи вимагають відповідної ідеології, що ґрунтується, за нашим переконанням, насамперед, на загальнолюдських цінностях, в якій релігії відводиться роль традиції, не більше. Українська демократія —це демократія, перш за все, національної культури та освіти, що єдині здатні згуртувати народ в самобутнє ціле. До речі, навіть в Росії, де церква завжди була знаряддям зміцнення держави, сьогодні лунають, щоправда поки що кволі, голоси про те, що православ'я вже виконало свою історичну місію й потрібні пошуки нових ідей, здатних протистояти розпалюванню шовінізму й великодержавництва та вивести навколомосковські простори на цивілізований шлях розвитку.

***

Славу Русі Київській принесли її мудрі провідники: Олег, Ігор, Ольга, Святослав, Володимир Великий і Володимир Мономах, Ярослав Мудрий... Проте в столиці України встановлено лише монумент Володимиру-хрестителю. Другим пам'ятником давньоукраїнським князям стане скульптурна група з Ольгою на чолі. А де ж забарилися в дорозі додому Ярослав Мудрий (росіяни спорудили йому пам'ятник, як було сказано під час його відкриття, як «реформатору Росії», хоча в часи правління Ярослава Мудрого (1019-1054) не було навіть Москви (заснована 1147 року); не те що Московії — попередниці Росії)? Де Святослав та Володимир Мономах? Ще О. Довженко мріяв побачити величний монумент Святославу над Дніпром...

Держава — це також (а, може, й насамперед) збереження пам'яті про славних предків, на чиїх плечах стоїмо.

Галина СТЕПАНЧЕНКО, кандидат мистецтвознавства

І тоді посол узяв до рук скрипку

Музика

З НОВИМ камерним оркестром «Пори року» з Дніпропетровська кияни зустрічалися не один раз. І щоразу новий концерт залишав приємні музичні враження, бо цей колектив, створений 1993 року концертмейстером оркестру Дніпропетровського театру опери й балету заслуженим артистом України Гаррі Логвиним та його сином — молодим диригентом Дмитром Логвиним, який постійно шукає цікавий репертуар, виконуючи разом з класичними творами такі, що рідко звучать, часом незаслужено забуті...

Ось і в концерті у Будинку вчених було представлено імена В.-А. Моцарта, Й.-С. Баха, І. Стравинського, М. Равеля, Ф. Дарсі — різні епохи й країни, музичні культури. Незвичність концерту полягала також у тому, що партію другої скрипки, яка вела соло, в Подвійному концерті Баха виконав разом з Гаррі Логвиним (партія першої скрипки) Домінік Шассар — талановитий музикант, Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Україні.

Наголосимо, що цей концерт був одним із циклу «Музичні вечори», що їх регулярно проводить Французький культурний центр у Києві. А оркестр «Пори року», що належить дніпропетровському банку «Кредит-Дніпро» та групі «Інтерпайп» (президент — Віктор Пінчук), постійно виступає в рамках програми банку й групи «Інвестиції в культуру».

Дніпропетровський колектив показав себе в цьому концерті тонким усталеним інтерпретатором непростої для виконання програми, такої різної за стильовими напрямами. Надзвичайно злагоджено звучала струнна група, що особливо проявилося в Симфонії соль мінор Моцарта. Ритмічна вишуканість «Аполлона Мусагета» Стравинського підкреслювалася зі справжньою майстерністю та віртуозністю. Інтродукція та Рондо для арфи й струнного оркестру Равеля з їхньою своєрідною колористичною фактурою були надзвичайно ефективні: арфа то «розчинялася» в оркестровому «тутті», то знову нагадувала про себе чарівним соло (солістка — Людмила Фролкова, Москва). Бах і Дарсі прозвучали тремтливо, з найтоншим нюансуванням.

Загалом, концерт, звісно, вдався. Солісти в інтерв'ю відзначали високий виконавський рівень оркестру та диригента, що, безумовно, було дуже приємно дніпропетровським музикантам.

Дмитро Логвин, двадцятидев'ятирічний головний диригент оркестру, учасник другого туру минулорічного конкурсу імені Степана Турчака, показав себе зрілим і впевненим професіоналом. Уже четвертий рік приємно спостерігати, як постійно зростає майстерність цього музиканта. Не останню роль у цьому відіграє і плідна співпраця з відомими виконавцями: Володимиром Співаковим, Володимиром Крайнєвим, Аркадієм Футером, Михайлом Мільманом та ін. Багато в чому саме диригент, з яким «легко грати», визначив ту щиру атмосферу музиціювання, що панувала на цьому концерті.

Художній керівник, концертмейстер і соліст оркестру «Пори року» Гаррі Логвин — скрипаль, чиє ім'я навряд чи потребує рекомендацій. Понад 30 років він постійно концертує в країні й за кордоном і разом з Дмитром Логвиним багато що зробив для того, щоб молодий творчий колектив знайшов власний стиль виконання та неповторну індивідуальність.

— Ми, звичайно, хвилюємося перед виступом у столиці, — сказав Гаррі Логвин. — Тут, як відомо, більш підготовлена і освічена публіка. Отже, завжди намагаємось вимогливо ставитися до свого виконання, особливу увагу приділяючи деталям. Ідея спільного концерту з Його Превосходительством паном Домініком Шассаром виникла торік, після того, як він побував у Дніпропетровську і почув гру оркестру під час концерту, присвяченого Дням французької науки та культури в Україні. Над програмою виступу в Києві міркували разом з Дмитром і паном послом. Вважаємо, що спільне виконання немовби символізує дружбу і єднання мовою музики народів і культури різних країн. Принагідно хочу щиро подякувати Французькому культурному центру в Києві, дніпропетровському банку «Кредит-Дніпро» і гурту «Інтерпайп» за організаційну і фінансову підтримку цього незвичного проекту.

Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Україні пан Домінік Шассар також люб'язно погодився дати бліц-інтерв'ю після концерту.

Кор. Музика — це ваше хобі чи друга професія?

Д. Ш. Це, найпевніше, стан душі. Я дуже люблю музику.

Кор. А в душі ви все-таки дипломат чи музикант?

Д. Ш. Для мене це — неподільно.

Кор. Ваші враження про українські музичні колективи і публіку.

Д. Ш. Якість деяких оркестрів дуже добра. До них, безперечно, належать і «Пори року». А публіка завжди і скрізь є публіка — вона чудова, співчутлива і енергійна, з усіма своїми достоїнствами і вадами.

Кор. Чи є у вашому репертуарі твори українських композиторів?

Д. Ш. Так, я знайомий з українською музикою і виконую деякі твори Лисенка, Лятошинського і Скорика. Особисто мені найбільше подобається Скорик, особливо його музика до фільму «Високий перевал».

Кор. Хто вибрав для сьогоднішнього виконання Подвійний концерт Баха?

Д. Ш. Ініціатива йшла від дніпропетровських музикантів. Я радо погодився, бо дуже люблю цей концерт і виконував його багато разів.

Кор. Ваші враження про вашого партнера у виконанні Концерту Баха — Ґаррі Логвина?

Д. Ш. Чудові, я дуже задоволений.

Кор. Дозвольте поцікавитись улюбленим музичним стилем, композитором.

Д. Ш. Я дуже люблю музику романтичного напряму. З композиторів подобається Фелікс Мендельсон-Бартольді.

Кор. Чи плануєте ви ще виступати з новим камерним оркестром «Пори року»?

Д. Ш. Так, у найближчому майбутньому в Дніпропетровську, в рамках Днів французької культури і науки, які вже стали доброю традицією. Цей концерт відбудеться в травні.

Повертаючись до програми «Інвестиції в культуру» банку «Кредит-Дніпро» і гурту «Інтерпайп», про що вже казали, зазначимо, що в квітні в рамках цієї програми в Києві і Дніпропетровську буде реалізовано масштабний проект «Луна Чорнобиля», присвячений 10-річчю трагедії на атомній станції. 22 квітня у будинку Національної опери України відбудеться концерт «Віртуозів Москви» під керівництвом Володимира Співакова, де оркестр спільно з італійським хором «Санта-Чечілія» і солістами зі США, Польщі і Німеччини виконають Реквієм Моцарта. Немає сумніву, що ця подія, яку багато хто чекає з нетерпінням, викличе великий інтерес у столиці.

На знімку: головний диригент оркестру «Пори року» Дмитро Логвин.

Продаем неэтилированный бензин А-92.

Цена одной тонны на условиях DAF граница Литвы — 194 USD
(при минимальной партии в 500 тонн).

Контактные телефоны:
(8-10-37093),
9-25-89, 9-25-62, 9-26-12.

Организация реализует
по ценам ниже заводских:

- ☑ уголок № 25-100;
- ☑ швеллер № 8-30;
- ☑ арматуру А1-А3, Ø 8-22;
- ☑ катанку Ø 6,5-8 мм;
- ☑ листовой прокат 0,1-40 мм;
- ☑ трубы водогазопроводные в ассортименте.

Тел.: (0562) 27-80-91, 27-80-95.

Маємо завжди в продажу:
Трактори МТЗ-80; 82 УК; Л; М.
Запасні частини до них; Д-243.

Обміняємо на цукор, борошно, крупи, тушонку, згущене молоко, олію, горілку та інше.
Телефони у Луцьку: (03322)
4-21-35, 4-33-84, 4-42-57.

Вперше! Вперше!

Перевірка української, російської й англійської орфографії одночасно!

За допомогою

- ⇨ Текстового редактора **ТВІР 3.0** у середовищі *MS DOS*
- ⇨ Програми перевірки **ТВІР:ОРФО 1.0** у будь-яких застосуваннях *Windows 3.1*
- ⇨ Бібліотек **ТВІР:ОРФО 1.0 +** у Word, Excel, Power Point у середовищі *Windows 3.1* та *Windows 95*

ТВІР ТМ

КомП'ютерПлюс... тел. (044)543-96-72
(044)543-95-90
факс (044)543-98-20

Агропромустаткування

Станки д/п (комбин., фрез., фугов., рейсм и др.)
Пилы рамные, диск, ленточ., подвески пил.
Асботехнические изделия (асбошнур, асбокартон, набивки сальниковые, паронииты).
Дизель-электрогенераторы 4-500 кВт.
Трубы ПВХ, все диаметры, соединения, электротельфера, кран-балки.
Т./факс (044) 552-10-89. t 551-15-64.

Вниманию бухгалтеров и аудиторов!

Вышел в свет № 2 журнала «Бухгалтерский учет и аудит», на страницах которого опубликованы:

трансформация отчетности украинских предприятий в соответствии с международными стандартами;

обзор законодательства по подоходному налогу с граждан;

национальный норматив аудита № 13. Аудиторское заключение;

нормативные документы о порядке заполнения квартальной отчетности.

Подписка на журнал открыта в любом почтовом отделении Украины с любого текущего месяца.

Подписные индексы:
украинский язык — 74053, русский язык — 74054.
В 1996 ГОДУ ЖУРНАЛ РАСПРОСТРАНЯЕТСЯ ТОЛЬКО ПО ПОДПИСКЕ.

◊Бульдозеры Д-606 на ДТ-75; МК-24 на Т-170, К-703.
◊Тракторы Т-25Ф; Т-150К; К-701; ЮМЗ-6АКЛ.
◊Катки дорожные КС-2; ДУ-50; ДУ-54.
◊Тротуароуборочные машины.
◊Автобетоносмеситель и другая землеройная дорожная, грузоподъемная техника.

ЦЕНЫ НИЖЕ ЗАВОДСКИХ!
(044) 412-85-94, 413-70-70, 413-76-41, факс 412-16-12 «Радич».

Загальні збори акціонерів АТ «Київський будинок побуту «Столичний» відбудуться 26 квітня 1996 року о 15 годині в Києві по вул. Комінтерну, 28, 6-й поверх.

Порядок денний:

1. Звіт про фінансово-господарську діяльність АТ за 1995 р.
2. Затвердження річного балансу, рахунків, прибутків та збитків АТ за 1995 р.
3. Звіт ревізійної комісії АТ.
4. Затвердження порядку розподілу прибутку і розмірів дивідендів за акціями АТ за 1995 р.
5. Різне.

Арбітражний суд Хмельницької області (280000, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушив справу № 23-Б/5 про визнання банкрутом Полонського ремонтно-транспортного підприємства (юридична адреса: 281000, Полонне Хмельницької області, вул. Нахімова, 81). Розрахунковий рахунок № 383704 в Полонському АПБ, МФО 315159.

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Черкаської області (257005, Черкаси, вул. Шевченка, 307) порушив справу № 287/8 про банкрутство ВКФ «Мошногір'я» (юридична адреса: Черкаська обл., Черкаський р-н, с. Мошни, вул. Фестивальна, 6; розрахунковий рахунок 500802 в Облдирекції Укрсоцбанку Черкас, МФО 354013, реєстраційний номер 14192902).

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Омедненная сварочная ПРОВОЛОКА

Производства Италии.
Со склада в Киеве

Т./ф.: (044) 269-7424
(044) 416-5130

---

24 апреля в 16.00 состоится Учредительное собрание акционеров ОАО «ВТф КрАЗ» по адресу: Полтавская обл., Кременчуг, ул. Киевская, 62. Учебный корпус. Регистрация акционеров в 15.00 в ком.43.

Арбітражний суд Львівської області 28.12.1995 р. порушив справу №. 2/24 про визнання банкрутом державно-комунального підприємства торгівлі — магазин «Мальва» (292610, Самбір, вул. Комарова, 138), р/р 606835 в АКБ «Україна» Самбора.

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 72/6 о признании банкротом совместного предприятия «Япония—Крым». Юридический адрес: 334200, Крым, г. Ялта, ул. Рузвельта, д. 10, комн. 208, р/с 467290 в Ялтинском отделении Проминвестбанка Украины.

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 233-8 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Кан». Юридический адрес: 334200, Крым, г. Ялта, пгт. Массандра, ул. Мира, 2, р/с 467009 в Ялтинском отделении НПК-Банка Украины.

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Объявление о продаже акций и облигаций

Сельскохозяйственное Открытое акционерное общество «Контрольне Обладнання», ЗКПО 19367476, уставный фонд — 158,0 млрд. крб., имеющее в пользовании 2675,5 га земли, освобожденное от уплаты налога на прибыль по ноябрь 1999 года,

ПРЕДЛАГАЕТ К ПРОДАЖЕ:

1. Облигации на предъявителя в объеме 1960 шт., срок выпуска с 1 марта 1996 года, срок погашения 1 марта 1998 года. Стоимость одной облигации — 100 $US. Проценты выплачиваются ежеквартально в размере 18% годовых от стоимости облигации.

2. Простые акции на предъявителя второго выпуска в объеме 3000 шт., стоимость одной акции — 70,67$US. Выплата дивидендов производится ежеквартально в размере не менее 12% годовых от стоимости акции.

Покупатели оплачивают стоимость облигаций и акций в национальной валюте Украины по курсу НБУ на день продажи.

Предложения о покупке акций и облигаций прошу направлять: г. Киев, ул. Энтузиастов, 5, офис 165; тел. 555-87-14; т/факс 544-92-11 с 9-00 до 18-00.

ВАТ Лохвицький завод «Склоприлад» повідомляє своїх акціонерів про проведення загальних зборів, які відбудуться

7 травня 1996 року о 10. 00 в залі засідань дирекції за адресою м. Червонозаводське Полтавської області, вул. Красноармійська, 18.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про внесення змін та доповнень до Статуту ВАТ.
2. Вибори керівних органів управління товариством.
3. Затвердження внутрішніх нормативних документів Товариства.
4. Затвердження основних напрямів діяльності Товариства на 1996 рік.

Початок реєстрації о 8. 00, закінчення — о 10. 00. Акціонери, які не встигли зареєструватися в зазначений час, картки для голосування видаватись не будуть. З собою необхідно мати паспорт або інший документ, який посвідчує особу. Представники юридичних осіб повинні мати доручення на участь у зборах.

В разі неможливості особистої участі в зборах акціонер може передати право голосу за дорученням, завіреним у відділі кадрів ВАТ «Склоприлад».

Дирекція ВАТ Лохвицький завод «Склоприлад».

В інформації про випуск акцій другої емісії АТЗТ «Хлібпром» від 14 березня 1996 року №48 (1298) в абзаці «Дата заснування» — 1 лютого 1995 року слід читати — 1 грудня 1995 року.

Арбітражним судом Львівської області порушено справи про визнання банкрутами:

Державного малого науково-виробничого підприємства «Радекс», справа № 2/1425 від 14.12.95 р.; юридична адреса: 290013, Львів, вул. С. Бандери, 32а/106-110, Львівський політехнічний інститут, корпус 6-а; банківські реквізити: р/р 609311 у Синилівському філіалі «Західно-Українського комерційного банку»;

Приватного малого впроваджувального підприємства «Карб», справа № 2/1304 від 17.11.95 р.; юридична адреса: 290054, Львів, вул. Яворницького, 7б, кв.45; банківські реквізити: р/р 468017 в АКБ «Львів», МФО 325268;

Закритого акціонерного товариства «Вельд», справа № 2/33 від 29.12.95 р.; юридична адреса: Львів, вул. М. Вовчка, 26/10; банківські реквізити: р/р 2467119 у Львівській філії Києво-Печерського АБ, МФО 325246;

ТзОВ «Контракт ЛТД», справа № 2/1-Б від 19.12.95 р., юридична адреса: 290069, Львів, вул. Шевченка, 350/74; р/р 5467724 в АТ ЗУКБ МФО 325365.

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та можливих санаторів упродовж місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою:

Львів-4, вул. Винниченка, 3.

Арбітражний суд Черкаської області (257036, Черкаси, бульв. Шевченка, 307) порушив справу № 167/8 про банкрутство державного малого підприємства «Будівельник» (257002, Черкаси, вул. Пушкіна, 90, р/р 000609708 в Черкаському відділенні АК АПБ Україна, МФО 354198).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Арбітражний суд Запорізької області (333001, Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 5/3-49 від 12.02.96 р. про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Промбудмеханізація» (332608, Запорізька обл., м. Енергодар, а/с 8ПБМ, р/р 1467347 в Енергодарському відд. АК ПІБ, м. Енергодар, МФО 313098). Претензії кредиторів суд приймає протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 231-8 о признании банкротом частного предприятия «Промторгсервис». Юридический адрес: 334200, Крым, г. Ялта, пер. Курчатова, д. 7, кв. 17, р/с 3468937 в Ялтинском отделении Проминвестбанка Украины.

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Події тижня

● *Хокей*

За єдину путівку

У містах Єсеніце та Крань (Словенія) розпочався черговий чемпіонат світу у групі С. Українська збірна учора пізно ввечері грала з командою Угорщини. Наступні матчі наша команда проведе: сьогодні зі збірною Китаю, 25-го — з Хорватією, 26-го — зі Словенією, 28-го — з Казахстаном, 29-го — з Румунією, 31-го — з Естонією. Боротьба йтиме за єдину путівку до групи В. Хотілося б, щоб команді України нарешті всміхнулася доля і ця спроба була для неї щасливою.

Наша збірна виступає в такому складі: воротарі Карпенко, Семчук; захисники — Кирик, Юрченко, Гаркуша, Тимченко, Савченко, Лясковський; нападаючі — Степанищев, Бобровников, Гончаренко, Овчинников, Ніколаєв, Олецький, Підгурський, Куценко, Дідковський, Кулабухов, Млинченко, Аліпов, Марковський.

На знімку: головний тренер збірної України Олександр Сеуканд дає пояснення форвардові Андрію Ніколаєву.

● *Гандбол*

«Шахтар» зробив крок до фіналу

Донецький «Шахтар-Академія» чудово зіграв перший півфінальний матч розіграшу Кубка Європейської гандбольної федерації серед чоловічих клубів. Українська команда — дебютант цих престижних змагань — на своєму майданчику розгромила хорватський «Задар» — 29:14 (13:6), у складі якого виступало троє гравців національної збірної — срібного призера чемпіонату світу.

Найбільше м'ячів у господарів закинув Сергій Стецюк — 7. Підопічні тренера Івана Фучеджі — лідери чемпіонату України — серйозно готуються і до матчу-відповіді 28 березня в хорватському місті Хортоні.

● *Теніс*

Син мовчить, а мати обіцяє...

Останніми днями в кількох українських виданнях з'явилися інтерв'ю відомого нашого тренера, матері Андрія Медведева — Світлани Сергіївни. Вона повідомляє, що її син залишається громадянином України і збирається виступати за неї на Олімпіаді в Атланті. Сам Андрій поки що мовчить взагалі і, зокрема, про те, чи братиме участь у матчі Кубка Девіса — Хорватія-Україна, що відбудеться 5-7 квітня.

На знімку: Андрій Медведєв, який збирається повернутися до десятки найсильніших у світі.

● *Футбол*

За Кубок кубків

Відбулися повторні матчі 1/4 фіналу розіграшу Кубка кубків. «Феєноорд» (Нідерланди) — «Боруссія» (Менхенгладбах, Німеччина) — 1:0 (перший матч — 2:2). «Сарагоса» (Іспанія) — «Депортіво» (Іспанія) — 1:1 (0:1). «Рапід» (Австрія) — «Динамо» (Росія, Москва) — 3:0 (1:0). ПСЖ (Франція) — «Парма» (Італія) — 3:1 (0:1).

Іван ОЗЕРЧУК, журналіст

«Інфотур» запрошує в подорож

infotour

У лютому нинішнього року корпорація «Іфоспорт» одержала ліцензію на здійснення туристичної діяльності від Державного комітету з туризму України. Це — обслуговування іноземних та вітчизняних туристів в Україні та організація туристичних поїздок за межі держави тощо.

Протягом останніх трьох років корпорація займалася формуванням та організацією поїздок груп фахівців та представників спонсорів національних федерацій: футболу, баскетболу, тенісу та гандболу для підтримки збірних України в найпрестижніших змаганнях за кордоном.

Отож, керуючись Законом України «Про туризм», враховуючи підвищення інтересу любителів спорту до міжнародних змагань за участю наших спортсменів і провідних клубів Європи та світу, а також з метою розвитку спеціалізованого спортивного туризму в Україні було прийнято рішення про створення туристичної агенції «Інфотур» як самостійної структурної одиниці.

Директором «Інфотуру» призначено молоду симпатичну блондинку Ольгу Позднякову. Її я попросив розповісти про новоутворену організацію.

— Забезпечуватимемо підтримку національних збірних, клубів з різних видів спорту під час їхньої участі в Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи, матчах клубних євротурнірів, направляючи на ці змагання спеціалізовані туристичні групи. А ще за заявками федерацій забезпечуватимемо організацію прийому офіційних делегацій, які прибуватимуть до України від ФІФА, УЄФА, ЄГФ, ФІБА, ЄТА та ІТФ; груп болільників з-за кордону, які прибуватимуть на змагання з футболу, тенісу, баскетболу та гандболу; транспортування національних, молодіжних та інших збірних країни; транспортування клубних команд на території України та за її межами; оформлення виїздних документів (одержання дозволу на виїзд, паспортів та віз).

Візьмемо на себе також організацію збірним та клубам навчально-тренувальних зборів та міжнародних зустрічей.

— **А які найближчі плани «Інфотуру»?**

— Разом із компанією «Україна футбол інтернешнл» та Федерацією футболу країни сформуємо групи для поїздок на фінал Ліги чемпіонів УЄФА, який відбудеться в Римі 22 травня, та на фінальний етап чемпіонату Європи з футболу в Англію в червні нинішнього року. До речі, кілька слів стосовно останнього турніру. Сьогодні можна багато почути про велику кількість турфірм, які закликають відвідати матчі європейської першості, обіцяючи всі зручності. Та розкрию маленький, але, як на мене, дуже суттєвий секрет: квитками на матчі вони не забезпечать. Тому доведеться їх діставати вже на місці в спекулянтів. А ми, окрім усього, гарантуємо квитки, які нам надав Російський футбольний союз.

Т.ГАВРИШ, головний спеціаліст облцентру «Інваспорт»

ПРИЗ ЗАЛИШИВСЯ В ЧЕРНІГОВІ

Міжнародний турнір з міні-футболу серед спортсменів із порушенням опорно-рухового апарату (церебральний параліч) відбувся в Чернігові. Змагалося п'ять українських команд (з Дніпропетровська, Кіровограда, Харкова, Києва та Чернігова), а ще московська «Олімпія», яка складає основу збірної Росії — срібного призера чемпіонату Європи-95 (Ноттінгем, Англія).

Результати півфіналів: Київ — Дніпропетровськ — 2:5, Чернігів — Москва — 4:3. Матчі за медалі завершилися внічию. Довелося виконувати пенальті. Поєдинок за третє місце: Москва — Київ — 3:3 (пенальті — 3:1).

Драматичним був фінальний матч: Чернігів — Дніпропетровськ. Основний час — 0:0. Пенальті влучніше пробила команда Чернігівського обласного центру інвалідного спорту «Інваспорт» — 3:2. М'ячі у переможців забили: Андрій Зарічанов, Юрій Казимиров та воротар переможців Анатолій Демченко. До речі, Анатолій не тільки забив вирішальний м'яч, а й парирував три пенальті.

Найкращим гравцем турніру названо Володимира Кабанова (Дніпропетровськ). Індивідуальні призи отримали знайомий уже воротар Анатолій Демченко, захисник Микола Кореньков (Москва), нападаючий Марат Фатяхдінов (Москва). Бомбардирська відзнака — в Олександра Бондаря (Київ).

Турнір пройшов на високому організаційному рівні. Заслуга в цьому спонсорів. Це банк «Україна», «Західінвестбанк», підприємства «Скорпіон», «Ельвіра», «Спецагросервіс», «Чернігівспиртгорілка», об'єднання «Продтовари», фірма «Юран», Асоціація футболу інвалідів України (президент Борис Воскресенський). Та ще багатьох організацій і людей з добрим серцем. Список цей дуже великий. Учасники мали чудові умови проживання, відмінно харчувалися, побували на прем'єрі спектаклю «Моя прекрасна леді» в обласному музично-драматичному театрі імені Тараса Шевченка.

Матчі турніру спостерігав міністр у справах молоді і спорту, президент Національного олімпійського комітету України Валерій Борзов.

США: У СОКЕРУ — ДРУГА СПРОБА

Майже двадцять років тому в США, як відомо, вже робили спробу прижививти європейський футбол. Тоді знайшлися кошти залучити чи не всіх найяскравіших зірок: Пеле, Франца Беккенбауера, Йохана Кройфа, Герда Мюллера, Джорджа Беста та багатьох інших. Однак європейський переселенець не зміг витримати конкуренції з американським футболом, бейсболом, баскетболом, хокеєм.

Друге пришестя сокеру в США сталося 1994 року, коли країна, яка була величезною білою плямою на футбольній карті світу, прийняла чемпіонат світу. Цікаво, що ФІФА надала право Сполученим Штатам на його проведення за умов, що за рік до цього американці організують на своїх теренах національну лігу. Але вимога залишилася на папері. І лише 6 квітня нинішнього року в Сан-Хосе відбудеться перший матч Головної ліги сокеру (Major liague soccer — MLS). Очікується море знаменитих гостей і серед них — президент ФІФА Жоао Авеланж.

Голова MLS Алан Ротенберг був головою оргкомітету чемпіонату світу-94. Він пояснює затримку із створенням ліги тим, що її організатори прагнуть до створення життєздатного підприємства і дивляться в перспективу.

Пан Ротенберг вважає, що протягом останніх двох десятиріч європейський футбол став значно популярнішим. Зокрема, феноменальний розвиток він має на дитячо-юнацькому рівні. І особливо це помітно там, де мешкає іспаномовне населення, яке без футболу жити не може.

За словами керівника ліги, в підприємство вже вкладено 75 мільйонів доларів. Причому інвестори на швидку віддачу не розраховують. Батьки сокеру в Америці мають досить скромні плани на перший час. Скажімо, поперхах лос-анджелеський стадіон «Роус Боул», що вміщує 90 тисяч глядачів, матиме вигляд порожнього. На більшість матчів навряд чи вдасться продати понад 20 тисяч квитків. Тут розраховують у середньому на 10-12 тисяч болільників. «Але дайте нам п'ять-десять років, — каже А.Ротенберг, — і все буде гаразд».

Голова MLS підкреслює, що у ліги є стадіони і телебачення (угоди про трансляції матчів давно вже підписані з трьома телекомпаніями), спонсори та гравці. Створено десять клубів, які розділені на дві конференції.

Східна: «Колумбус Крю», «Нью-Інгленд Революшн», «Нью-Йорк — Нью-Джерсі Метро Старз», «Тампа-Бей М'ютіні», «Вашингтон Юнайтед».

Західна: «Колорадо Репідс», «Даллас Берн», «Канзас-Сіті Уїз», «Лос-Анджелес Гелексі» «Сан-Хосе Клеш».

Система розіграшу досить заплутана, як і водиться в ігрових видах спорту в США. Кожна команда проведе 32 матчі: по чотири — з суперниками по конференції, також чотири — з однією з команд іншої конференції і по три — з чотирма іншими.

На 14 липня в Нью-Джерсі призначено «ол старз гейм» — матч зірок. Фінал чемпіонату відбудеться 20 жовтня. А от місце проведення ще не визначили. Або Фоксборо (штат Массачусетс), або Вашингтон.

Ще торік кілька відомих футболістів підписали контракти з клубами. Так, американці Алексі Лалас та Майк Берне потрапили до «Нью-Інгленд», Майк Скобер — до «Канзас-Сіті», Таб Рамос, який грав за іспанський «Бетіс», — до «Тампа Бей», Рой Вегерле з «Ковентрі» — до «Колорадо», з іншого англійського клубу, «Дербі Каунті», до «Вашингтона» перейшов Джон Харкс.

Усі ці гравці у складі збірної США брали участь у чемпіонаті світу-94. А відомий у минулому бомбардир мадридського «Реалу», мексиканець Уго Санчес надіне футболку «Даллас Берн». Ще один мексиканець, воротар Хорхе Кампос, який досить вдало виступив на останньому світовому чемпіонаті, сподобався власникам «Лос-Анжелеса». У списку тих, хто підписав контракти з MLS, — болівієць Марко Еčеверрі, нігерійці Уче Окафор та Майкл Еменало, воротар збірної Марокко Халіл Азмі. Набір до ліги триває.

Таку ж акцію вербування було проведено і з тренерами. Але головне в цій справі, повторюємо, те, що в США дуже серйозно ставляться до розвитку дитячо-юнацького футболу. А це гарантія того, що сокер зрештою пустить глибоке коріння в Новому Світі.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі і понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 354773.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311055.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.